

Naročniki: vsako mesечно 35 Din. za
polnletno 40 Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon: 1124, 1123, 1124, 1125, 1126.
Maribor: Aleksandrova cesta 12. Telefon: 1140.
Celje: Kocanova ulica 2. Telefon: 1190.

Rokopis se ne vrača. Ugas po tarifi.

JUTRO

Upravitelji: Ljubljana, Prešernova ulica 54.
Telefon: 1122, 1123, 1124, 1125, 1126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica 4. Telefon: 11402.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
12. Telefon: 11455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon: 1190.
Račun pr. pošt. ček zavodila: Ljubljana
št. 11.842. Praha čisto 78.180. Wien
Nr. 105.241.

Ljubljana, 19. decembra.
Prihodnje nedeljo se bo vršilo po
sklepu nemškega parlamenta širom
Nemčije ljudsko glasovanje o sprejemu
ali zavrnitvi Hugenbergovega »osvobo-
ditnega zakona« proti zaslužnemu nem-
škega naroda, ki so ga jedva z nopo-
rom vseh sil sforsirali nemški desni-
čarji v stadij plebiscita. Nemška vlada
in državni zbor sta ta zakon že v na-
prej zavrnili s tako odločno gesto, da
se je s priznanjem kvitiralo celo v kro-
gih, ki niso Nemčiji posebno nakloneni.
V celnem nemškem parlamentu je samo
80 poslancev glasovalo za zakon, ki naj
bi pahljal nemški narod znotraj na ona
pota, po katerih je bil leta 1918. do-
veden do zloma in katastrofe. Sedaj je
vrsta na nemškem narodu samem, da
pokaže svojo politično zrelost.

Po vseh znakih in po razpoloženi
najširši nemški slojev je pričakovati,
da bo nemški narod dostojno položil ta
izpit zrelosti ter dokazal s tem onim
neredkim prijateljem izven državnih
meja, ki verujejo v njegov prepovedi, da
se v svoji veri nisi varali. Večina nem-
škega naroda odobrava in podpira po-
litično nemške vlade, stremečo za res-
ničnim sporazumom in ukvrditvami
žalostnih preostankov svetovne voje.
To svoje prepričanje bo ta večina tudi
javno dokumentirala 22. decembra s
tem, da se bo vzdržala ljudskega gla-
sovanja, pri katerem bi morali zbrati
nemški nacionalci 21 milijonov glasov.
da bi bil sprejet njihov »osvobodilni za-
kon«. Tako bo postalo ljudsko gla-
sovanje, za katerega so se desničarji toli-
ko eksponirali, povsem privatna zaba-
va nekaj milijonov nemških konse-
rativcev, ki so prespali vso svetovno
vojno in deset let razvoja demokratske
in republikanske Nemčije.

S to verjetnostjo so začeli računati
tudi razsodni krogi v vrstah vodstva
nemških nacionalcev samih, ker se je
v znak protesta proti forsiranju tega
zakona in škodljivi politiki šefa stranke,
tajnega svetnika Hugenberga, odločilo k
izstopu 12 najuglednejših nemških nacio-
nalnih poslancev pod vodstvom Lam-
bacha in Treviranusa, ki imata nadse
močno oporo v širokih vrstah stranki-
nih pristašev. Kdor pozna nemške po-
litične prilike, ve precej dalekosežnost
koraka te dvajsetice, ki katerim
bodo sledili v kratkem gotovo še mnogi
drugi enakomisleči tovariši, ki se se-
daj še ne upajo nastopiti enako odlo-
no, ker so vezani z različnimi vezmi na
vodstvo stranke.

To vse so sigurna znamenja bližnje-
ga poloma in popolnega razkroja nem-
ško-nacionalne stranke, v kateri mo-
rajo biti razmere pod vodstvom dikta-
torja Hugenberga že naravnost goro-
stasne. Nemec je zagrezen strankar in
— povezan s svojo stranko s tisočeri-
mi vezmi privatnega in javnega znač-
ja. Znan nemška zvestoba slavi baš v
strankarskem življenju svoje največje
triumfe. Pristaši nemških strank brez-
pogojno zaupajo svojim voditeljem ter
jih ne zapuste kljub morebitnim napa-
kam in taktičnim pogreškom. Oni ne
poznajo predsodkov in premišljevanja
o oportuniteti in potrebi različnih kor-
akov svojih voditeljev ter jim slede,
prežeti osebnimi vdanostmi, ki čisto do-
sega meje oboževanja, v vseh situacijah.
Zgodovina nemških strank skoraj nima
primera, da bi zapustila kaka stranka
svojega voditelja, pa če je zagrešil še
tako nepopravljive in neodpustne po-
litične napake.

Nič ni lažjega, kakor organizirati v
Nemčiji opozicijo proti vladi in njeni
politiki, na tudi nič težjega, kakor za-
neti v vrstah kake stranke plamen
opozicije proti vodstvu stranke ali pro-
ti njegovim ukrepom. Zato je tem bolj
zanimljivo gibanje in nastanek opozicij-
nih skupin v vrstah nemške nacional-
ne stranke, ki sta dosele tak obseg
kot ga ni mogoče najti sličenega v sicer
bogatstvu zgodovinskih nemških strank.
Mnoge vsemogočnega diktatorja Hu-
genberga so morale biti v resnici goro-
stasne in nemogoče da so prišle sko-
ro četrtino strankinih poslancev, da so
posegli v sicer tako redkem in nena-
vadno tudi brezuspešnem orožju boja
proti vodstvu stranke ter so se dali ra-
je izključiti ali pa so sami prostovoljno
izstopili, kakor pa da bi še v naprej
sledili formalnemu stranknemu
vodstvu.

Po vsem tem mora biti tajni svetnik
Hugenberg resnično klasičen primer za
to, kak človek ne sme prevzeti vodstva
stranke, da je ne razbije celo pod tako
ugodnimi prilikami, kot jih imajo nem-
ške stranke. Hugenberg je danes eden
onih mož, ki razpolagajo z naravnost
bajnimi vsotami denarja za organizira-
nje političnih pokretov. V dobi inflacije
je postal lastnik stoterih nemških listov
ter pričel voditi politični pokret, v ka-
terem je postonal s svojimi sodelavci
kot gospodar kakavega podjetja z namo-
ščenci računajoč vedno na svoja fi-
nancijska sredstva, s katerimi finansira
skoro ves pokret nemških desničarjev,
zahteva od vseh tistih, ki igrajo v tem

Velike priprave za sokolski zlet 1. 1930.

Pred imenovanjem prvega starešinstva novega Sokola kraljevine Jugoslavije — Glavna organizacijska vprašanja bodo rešena še pred novim letom

Beograd, 19. decembra. p. V smislu zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije poteče dne 26. t. m. tritedenski rok v katerem morajo dosedanja društva za telesno in moralno vzgojo izvršiti vstop v novo vsedržavno sokolsko organizacijo, ali pa bodo razpuščene. Dosedaj je izvršil svoj vstop v Sokola kraljevine Jugoslavije jugoslovanski sokolski savez, ki torej v smislu in po besedi zakona ne bo razpuščen, temveč se smatra njegov nedeljski zaključek kot izvršitev prehoda celokupnega jugoslovenskega Sokolstva z vsemi njegovimi organizacijami v novega Sokola, seveda v novi formi, zlasti kar se tiče organizacije, za katero vsebuje zakon, kakor znan, posebne predpise.

Takoj po preteku tritedenskega roka bo vlada izvršila imenovanje starešinstva novega Sokolskega saveza, ki se bo sestalo še pred novim letom ter izvršilo imenovanje sokolskih župnih uprav, te pa bodo potem imenovali odbore posameznih sokolskih društev.

Starešinstvo bo predvsem sprejelo podoben organizacijski pravilnik, na katerem že sedaj deluje posebna, od vlade imenovana komisija. S posebno uredbo bo tudi urejeno vprašanje dosedanje sokolske imovine, zlasti sokolskih domov.

Glavna naloga novega starešinstva pa bo, da z vso vneto nadaljevalno pripravo za jugoslovanski vseokolski zlet, ki se bo vršil pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja. Te dni se pričnejo dela na tem, ki je določen kot zletni prostor. Udeležba na zletu bo ogromna ne

le iz Jugoslavije, temveč tudi iz ČSR, od koder pride najmanj 12 tisoč Sokolov in Sokolic in iz Poljske, katere Sokolstvo se udeležiti zleta predvideva s 3 tisoč člani in članicami. Pridejo tudi ruski in bolgarski Sokoli.

Čim bo starešinstvo Sokola kraljevine Jugoslavije konstituirano bo prišlo vstop novega našega Sokolskega saveza k slovanski sokolski zvezi.

Pristop hrvatskega sokolskega društva

Sušak, 19. decembra. Č. Hrvatski Sokol v Bribiru, eno najstarejših hrvatskih sokolskih društev ob severnem Jadranu, je imel preteklo soboto stanelek odbora in članov, na katerem so se posvetovali o položaju, nastalem z uveljavljenjem zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije. Soglasno je bil sprejet sklep, da društvo z vsem članstvom ter vso moralno in materialno imovino vstopi v Sokola kraljevine Jugoslavije. Na sestanku so bili navzoči vsi odborniki in skoro vse članstvo ter so sklenili da se bo vršila v soboto 21. t. m. izredna glavna skupščina, na kateri bo Hrvatski Sokol manifestiral javno svojo odločitev, da vstopi v Sokola kraljevine Jugoslavije. Stareša Hrvatskega Sokola v Bribiru trgovec Juraj Komhol in podstarosta Grga Komhol sta bila pred 6. januarjem znana delavca v vrstah radiševcev. Kakor se zatrjuje, bodo temu vlogi sledila tudi mnoga druga društva Hrvatskega Sokola, zlasti društva iz Primorja.

Fašistični tisk izziva vedno iznova

Neprestano ponavljanje fašistične imperialistične bajke o neodrešeni italijanski Dalmaciji

Zagreb, 19. decembra. M. Današnje »Novosti« prinašajo na čelu lista daljši članek glede na uvodnih službenega organa videmske fašistovske provincijske federacije »Giornale de Friuli« pod naslovom »Jugoslavija«; list piše na znani fašistični način in ima v zaključku naslednji izjavni stavek: »Med nami in Jugoslavijo ni ničesar drugega, kakor samo skozi in skozi italijanska Dalmacija, čeprav obstajajo mednarodne pogodbe, ki jih je Italija podpisala in ki ji nalagajo, da spoštuje, kar je podpisala. Zelo pa se varajo oni, ki bi mislili, da so pogodbe, ki so odredile Jugoslaviji del vzhodne jadranske obale, take, da bi v srcih Italijanov uspavale

težnje za Dalmacijo.«

Glede na ta stavek zaključujejo »Novosti« svoj članek: »Ta trditve ne znači ničesar drugega, nego da proglašajo fašistična Italija mednarodne pogodbe za enostavne krpe papirja, kar je to v početku vojne storil tudi nemški kancelar in je to stališče uprnostilo potem nemško cesarstvo. V takih primerih na bi morala fašistična Italija vsaj v svojem tisku imeti več resnekega napram mednarodnemu pravnemu redu. Prepričani smo, da bosta Evropa in Društvo narodov onemogočila take provokacije in storila vse za preprečenje nevarnosti, ki preti svetovnemu miru.«

Zahvala Nj. Vel. kralja

Beograd, 19. decembra. AA. Povodom krstne elave kraljevskega doma in na rojstni dan Nj. Vel. kralja so bile poslana na najvišji naslov številne čestitke iz notranosti države in iz inozemstva z izrazi vdanosti in zvestobe ter z željami za dolgo življenje, srečo in napredek članov kraljevskega doma Pisarni Nj. Vel. kralja je po najvišjem nalogu čest, da se zahvali podanikom in ustanovam za poslana čestitke. (Iz pisarne Nj. Vel. kralja št. 10.846.)

Prevoz Šandora Aleksandra v Zagreb

Zagreb, 19. decembra. Č. Posmrtni ostanke pokojnega Šandora Aleksandra so pripeljali davi ob 4. z beograjskim brzočkom v Zagreb. Rodbina in ravnateljstvo društva »Prehrana« sta pripravila vse potrebno za prevoz pokojnika v njegovo stanovališče v Jurijevi ulici. Pogreb bo jutri ob 10. dopoldne in se ga bodo udeležile najodličnejše osebnosti Kralja bo zastopal armijski general Matić. Prisotno bo tudi celokupno zagrebško mestno zastopstvo z načelnikom dr. Sirkuljem, ker je bil Aleksander dvakrat mestni zastopnik.

Kraljev dar dalmatinskemu Kolu jahačev

Split, 19. decembra. Č. Dalmatinsko Kolo jahačev v Sinju je prejelo od Nj. Vel. kralja v dar krasen umetniško izdelan pokal, ki ga je prinesel poseben kurir baš na rojstni dan N. Velikanstva in ga predal Kolu, da ga izroča vsako leto prvaku za nagrado pri javnih tekmah.

pokretu kako vidno vlogo, popolno in absolutno pokorščino. Kdor ne uboga, sfrči brez posebnih procesov na ulice ter je potem kljub prejšnjim še tako velikim zaslugam ožigan v gozdu Hugenbergovih listov kot izdajalec in škodljivec nemško-nacionalne misli.

Kralj nemško-nacionalnega tiska je v bistvu političen fanatik. Izkustva na dokazujejo, da fanatiki niso nikdar dobri voditelji političnih strank v dobi mirnega parlamentarnega političnega življenja in da se obnesejo jedva za prehodno dobo v časih revolucij, ker

Mladen Lorković aretiran v Gradcu

Gradec, 19. decembra. Č. Tukašnja policija je aretirala dijaka Mladena Lorkovića zaradi suma skrivne umora dvojice zagrebških policijskih agentov.

Mednarodne zračne proge

Nova proga Berlin—Zagreb—Beograd.

Berlin, 19. decembra. Č. Včeraj popoldne se je vršila tukaj mednarodna konferenca za zračni promet, na kateri je bilo sklenjeno, da se odpre na pomlad nova proga Brelin—Beograd preko Zagreba in da se bo ta proga kasneje podaljšala preko Skoplja v Solun. Sklenjeno je bilo nadalje tudi, da se vojni čas na zračni progi Berlin—Pariz skraša za eno uro. Uvede se nova proga Bordeaux—Bridimpešta. Za zimski čas se bo računala v zračnem prometu do 1. decembra do 28. februarja.

Komandant mornarice v Splitu

Split, 19. decembra. Č. Davi je prispel somrak na admiralski ladj »Vila« komandant mornarice admiral Wickerhauser, ki ga spremlja general Veselovitch.

Dr. Wilian v Nemčiji

Berlin, 19. decembra. AA. Predsednik kongresa evropskih manjšin dr. Josip Wilian je po zaključnem berlinskem kongresu odstopoval v Budim, kjer je središčne južnih Srbov. Dr. Wilian se bo informirani o položaju te narodne manjšine, ki ni bila zastopana na kongresu v Berlinu.

razbijejo v uri fanatičnega zanosa vse to, kar se je preje zgradilo z dolгим in naporim delom. Izgleda, da bo kmalu odbila ta ura tudi za »resničnega tajnega svetnika« Hugenberga, ko se bo v nedeljo javno pokazal brezupnost njegove borbe proti politiki sporazuma in izmirjenja Nemčije z Evropo. To je bil veliki cilj nemočnega dr. Stresmana, predstavnik nove Nemčije, cilj katerega se je žrtvoval do zadnjega diha svoja življenja in ki je še danes ideal vseh dalekovidnih nemških rodoljbov.

V nedeljo se bo vršil Hugenbergov plebiscit

Obupni napori desničarjev, da s plebiscitom zakrijejo svoje poraze — Večina naroda se bo glasovanja vzdržala

Berlin, 19. decembra. d. V nedeljo 22. t. m. se bo vršilo s tolikim naporom nemških desničarjev izsiljeno ljudsko glasovanje o odklonitvi odobritve Youngove reparacijske pogodbe. Nemški nacionalci so napeli vse sile, da bi spravili na glasovalne prostore kar največje število ljudi. S tem hočejo popraviti neugodni vtis zadnjih občinskih volitev v Prusiji in dokazati, da ni škodoval stranki izstop levega krila nemško-nacionalnih poslancev pod vodstvom Treviranusa. Kljub temu pa vlada tudi v njihovih vrstah prepričanje, da gredo v

boj brez upa zmage in da bodo že dosti dosegli, če bodo spravili skupaj vsaj toliko glasovalcev kot jih je bilo vpisanih v plebiscitne spiske.

Levičarsko časopisje in vladne stranke pozivajo pristaše, naj se vzdrže tega glasovanja s katerim hoče nahniti voditelj nemških nacionalcev, Hugenberg, Nemčijo v novo nesrečo in s tem dokažejo, da odobrava politično sporazuma in izpolnjevanja reparacijskih obvez nastalih kot posledica izgubljenega vojnega.

Debata o deklaraciji čsl. vlade

Velik zunanjepolitični govor socialističnega poslanca dr. Winterja — Vprašanje priznanja sovjetske Rusije

Praga, 19. decembra. g. Današnja seja poslanske zbornice je razen spopada med nemškimi klerikalci in nemškimi socialistnimi demokrati, potekala mirno.

Debata o vladni izjavi se je nadaljevala. V debati je govoril bivši minister za socialno skrbstvo,

socialni demokrat dr. Winter

Njegov govor je bil pomemben tudi v zunanjepolitičnem oziru. Poudarjal je, da je bila Zapadna Evropa dosedaj navajena, da je videla v Českoslovaški republiko državo z normalnimi razmerami. Sestavljanje sedanje vlade pa, ki je trajalo šest tednov, se je moralo zdeli inozemstvu sumljivo. Českoslovaška kot mala država se mora ozirati na mnenje inozemstva. Upoštevati se mora, da se je ravno v zadnjem času govorilo o balkanizaciji Srednje Evrope. V Avstriji je grozila nevarnost meščanske volne. Evropa je bila na miru v Avstriji zelo zainteresirana. To se more trditvi predvsem za Českoslovaško, in sicer iz gospodarskih in finančnih vzrokov. Srečni smo, da more-

mo reči, da so se razmere v Avstriji razvijale tako, kakor so se. Vendar pa nevarnost v Avstriji še ni odstranljena.

Socialni demokrati bodo stavili na zunanje ministra vprašanje, kaj namerava Českoslovaška storiti, ako se st. Germain-ska mirovna pogodba ne bo izpolnjevala. Tudi na Poljskem se je položaj pod pritiskom inozemstva pomiril. Na Madžarskem se množijo bolj kot kdaj prizadevanja po integriteti ter se grozi s terorjem. S slo, ki danes vlada na Madžarskem, se ne moremo priateljsko pogajati. Glede priznanja sovjetske Rusije je izjavil govornik, da je Českoslovaška takorekoč zadnja država, ki še ni priznala sovjetske Rusije. Socialni demokrati so mnenja, da notranjepolitične razmere sedaj niso več nobena zapreka za priznanje sovjetske Rusije.

Debata se bo jutri nadaljevala ter se bo vršilo glasovanje o vladni izjavi. V senatu je bila vladna izjava proti večini z veliko večino glasov sprejeta. Za izjavo so glasovali celo nekateri poslanci opozicije.

Pomirjenje na Poljskem

V soboto bo sestavljena nova vlada, ki bo izvedla izvedbo ustavne reforme sporazumno s Sejmom

Varšava, 19. decembra. S. Zdi se, da je včerajšnja konferenca pri ministrskem predsedniku Switalskem povzročila gotovo razjasnitev položaja. Izjava državnega predsednika Moscickiega, da Switalski ne bo dobil naloga za sestavo vlade, se smatra kot uspeh Sejma.

Na drugi strani so šli voditelji opozicije sedanjemu režimu v toliko na roko, da so izjavili pripravljenost, sodelovati pri ustavni reformi. Vidilo se torej že obrisi kompromisa. V političnih krogih računajo s tem, da bo vladna kriza kmalu rešena in da se bo sestavila vlada, ki bo lahko delala s Sejmom.

Varšava, 19. decembra. g. V političnih krogih računajo z gotovostjo s tem, da se bo sestava vlade poverila osebi, ki bo avtoriteta v ustavnih vprašanjih. Nova vlada bo smatrala izvedbo ustavne reforme parlamentarnim potom kot svojo prvo nalogo. Kot najresnejša kandidata za mesto ministrskega predsednika se imenujeta bivši ministrski predsednik Bartel in bivši pravosodni minister Czap. Imenovanje se bo izvršilo v soboto ali v ponedeljek, vsekakor pa pred božičnimi prazniki.

Diplomatske konference v januarju

Haaška konferenca se sestane 6. januarja — Odločno stališče francoske vlade v vprašanju o prave podmornic in paritete tonaže

Pariz, 19. decembra. d. Na Qual d'Orsayu se vrše zadnje dni neprestane konference med zunanjim ministrom Briandom in posameznimi referenti za razorožitveno vprašanje in za ureditev likvidacije posledic svetovne voje. Opažati je tudi stalne posete angleškega poslanika lorda Tyrrella, ki obvešča Brianda o pripravah za pomorsko razorožitveno konferenco. V svrhu podrobnih informacij je odstopoval v London tudi francoski stalni delegat pri Društvu narodov Massigli.

O stališču Francije na londonski konferenci so se vršila dolgotrajna posvetovanja vlade, na katerih je bilo ugotovljeno soglasno mnenje o vseh vprašanjih, v katerih bo morala francoska delegacija nastopiti. Predvsem v vprašanju odprave podmornic, na katero ne more Francija pod nobenim pogojem pristati, kakor tudi ne na izvedbo paritete tonaže med italijansko in francosko vojno mornarico. Enako je bilo ugotovljeno tudi to, da ne more pristati Francija na nadaljnje znižanje tonaže svoje mornarice, ker je baš ona po sporazumu v Washingtonu izvedla na bolj širokopotezno znižanje tonaže mornarice, ki ima sedaj povsem defenziven značaj v svrhu očuvanja morske obali in vzdrževanja zvez s kolonijami.

Na sejah vlade se je obširno razpravljalo tudi o stališču Francije na bodoči II. haaški reparacijski konferenci ter o pripravah za zasedanje sveta Društva narodov in komisije D. N. za splošno razorožitev.

Rim, 19. decembra. d. Iz krogov ministrstva za zunanje zadeve doznavamo, da je italijanska vlada že izdelala odgovor na francosko noto o vprašanju paritete med francosko in italijansko vojno mornarico. Noto bo v nekaj dneh poslana v Pariz in bo vsebovala negativen odgovor na francoske predloge za ekvilenca požarjanj o Sredozemskem morju.

London, 19. decembra. s. Uradno izjavljamo, da se bo II. haaška konferenca pričela

6. januarja, 3. januarja pa se bodo sestali juristični strokovnjaki.

London, 19. decembra. a. Na današnji seji zbornice je ministrski predsednik izjavil, da bo angleški kralj otvoril prvo javno sejo pomorske razorožitvene konference petih velosil. Konferenca bo otvorila na 21. januarja v kraljevi galeriji jordske zbornice. Kralj bo otvoril konferenco s pozdravnim govorom. Nadaljnje se bodo v Saint Jameski palači, katero je kralj dal na razpolago vladi za čas konference.

Pariz, 19. decembra. s. Na haaški konferenci bosta Nemčiji zastopala zunanji minister dr. Curtius in finančni minister dr. Hilferding.

Nazadnjaški avstrijski tiskovni zakon

Dunaj, 19. dec. s. Narodni svet je danes sprejel novelo h kazensko zakon iz leta 1929. Listi označujejo ta zakon kot izjemni zakon proti tisku. Celo krščansko-socialno časopisje je proti temu zakonu. Novi tiskovni zakon ščiti korupcijske razmere in dosežke v javnem in gospodarskem življenju, ki so vladale v zadnjem času celo v krogih zakonodajce. Novi zakon s poostrenimi kazenskimi odredbami omejuje kritiko javnosti.

Minister Schumy izključen iz Heimwehra

Celovec, 19. decembra. s. Tukašnja organizacija Heimwehra je oglasila izključila iz svojih vrst ministra notranjih del Vincenca Schumyja, češ da ravnata on in njegova stranka (Landbund) proti interesom Heimwehra. Schumyju očita, da je poslal Heimwehra nezvest iz stražo pred Francozi, ki da so grozili z renouancijami, ako se avstrijska vlada ne upre heimwehrovskemu pritisku.

Avstrijski škofni pri oboježu

Rim, 19. decembra. AA. Papci se sprejeli denos v posebni avdienci domoljube kardinala de Filippi in ostale avstrijske klerike.

Mariborski mestni proračun sprejet

Proračun izkazuje 44 milijonov potrebščin — Stare in nove davščine za prihodnje leto — Mariborsko zastopstvo v poklonitveni deputaciji dravske banovine

Maribor, 19. decembra. Finančni odsek obč. sveta je v šestih tednih končno izdelal novi proračun. Mnogo prvotno določenih davščin je bistveno izpremenil, nekatere pa celo popolnoma črtal. Naknadni razpisi finančnega ministrstva so omogočili večje naklade na državne davke in so zaradi tega odpadle nekatere projekcije, nepopularne davščine kakor užitina, reklamni davki, davki na žarnice itd. Novi proračun, ki je bil predmet današnje plenarne seje občinskega sveta, izkazuje 17.857.415 Din potrebščin v rednem in 26.499.000 Din v izrednem prometu. V svrhu kritja primanjkljaja v iznosu 11.301.004 Din v rednem prometu so proračunski naslednji dohodki:

200% določila na zemljinah 945.000 Din, 50% na zgradarino 1.041.000 Din, 30% na pridobitno 987.000 Din, 100% na rentino 141.000 Din, 300% na družbeni davek 382.000 Din, dohodki iz občinskih taks na pogodbene 150.000 Din, trošarina na vino po 1 Din od litra 1.350.000 Din, na pivo 470.000 Din, na žganje in likerje 250.000 Din, na šampanjec 250.000 Din, na sadje 250.000 Din, na 4% kanalska pristojbina 1.500.000 Din, pristojbina 150.000 Din, pasji davek 60.000 Din, 30% določila na prenočišča 110.000 Din.

Na novo se vpeljejo: davek na nočni obisk gostin in kavarn 300.000 Din, posebna davščina na gostilniške računske listke 400.000 Din ter davščina na nezazidane parcele 840.000 Din.

Skupni efekt vseh doklad in davščin znaša 11.302.500 Din. V svrhu raznih izdatkov ter kritja proračunskega primanjkljaja iz l. 1928 se najamejo posojila v skupnem iznosu 3.944.000 Din.

Po otvoritvi današnje seje je župan dr. Juvan poročal, da je brzojavno pozdravil akcijo ljubljanskega župana, naj bi se tudi dravska banovina po deputacijah mest in drugih občin poklonila kralju. Upravni odbor mestne občine je imenoval v deputacijo kot zastopnike mesta Maribora gg. župana dr. Juvana, podžupana dr. Lipolda ter občinska svetnika Sabothya in Bureša. Nadalje je poročal župan, da je danes prišlo uradno obvestilo, da ostane glede na policijo v Mariboru v l. 1930 dosedanje stanje in da je v tem letu še ne bo treba mestu prevzeti. Mestni urad je napravil na finančno ministrstvo vlogo za ustanovitev finančnega inspektorata v Mariboru.

Avtohusni in plinarnski odsek je bil pooblaščen da uvede s l. januarjem novo tarifo za cene plina po načrtu, ki določa v splošnem znižanje cen. Nato je poročal v imenu fin. odseka referent obč. svet Pušenjak o proračunu za l. 1930. V velikih potezah je orisal težavnost finančni položaj vseh velikih mest v Jugoslaviji, zlasti na tudi Maribora, kar je posledica pomanjkanja zakona o samoupravnih finančnih. Debatu, ki se je nato razvila, je bila mirna in stvarna. V generalni debati so govorili občinski svetniki: Grčar, dr. Lipold in Pirmer. V socialni debati so bila posamezna poglavja proračuna in oddelki, kakor jih je sklenil odsek, sprejeti z veliko večino glasov. Prav tako tudi vse določbe o novih davščinah. Izpreminjalni predlogi dr. Muhleisina in Pirmerja zlasti o znižanju davščine na nezazidane parcele, so bili odklonjeni, ker je bilo v odseku vse že podrobno razpravljano in se ne more občinski svet spuščati v nevarnost, da bi ogrožal ravnotežje.

Eksplodizija smodnišnice v Nancyju

Smoč je v vojaškem skladišču pri Nanciju eksplodiralo 20.000 kg smodnika — Ponovne eksplozije smodnišnic povzročajo veliko razburjenje med prebivalstvom

Nancy, 19. dec. Smoč okoli 19. je bilo mesto nenadoma alarmirano od strahovite eksplozije in visokega plamena, ki je švignil nenadoma k nebu. Po prvem razburjenju se je dognalo, da je eksplodiral smodnik v vojaški smodnišnici Franchemare. Eksplozija je bila tako silna, da se je zrušil obok smodnišnice, skozi katerega so švigali k nebu visoki plameni. Eksploziralo je do 20.000 kg smodnika. Za enkrat ni nevarnosti nadaljnjih eksplozij. Smrtnih žrtev ni bilo. Na mesto eksplozije je prihitela velika množica in zastopniki mestnih in vojaških oblasti. Podžupan Chaton je izjavil, da vzrok eksplozije še ni znan. Veliko razburjenje je zbudilo v prebivalstvu dejstvo, da se zaloga smodnika, ki je zletela v zrak nahaja v bližini velike smodnišnice, ki je zletela v zrak 11. novembra. V tem okrožju je namreč eksplodiralo že več smodnišnic ob vedno enakih okolnostih.

Burna seja madžarske zbornice

Borba opozicije proti načrtu vlade za ukinitve občinske samouprave — Odgovoritev zasiedanja poslanske zbornice

Budimpešta, 19. decembra. Na današnji seji poslanske zbornice je prišlo pri razpravi o zakonu o mestni upravi zopet do velikih nemirov. Poslanec Emerich Csontos (frakcija malih poljedelcev) je v svojem govoru, v katerem je branil vladni predlog, med drugim poudarjal, da je krivda politike opozicije, da je bilo izgubljenih tri četrtine dežele.

Na klopet levic je ta izjava povzročila vihar, ki se je še povečal, ko je poslanec Csontos izjavil, da je opozicija tudi falzifikatorsko afero izrabila v svoje strankarske svrhe. Nemiro so se ponovili, ko je povzel besedo poslanec Proper (socialni demokrat) ter izjavil, da je žalostno čuti braniti ta predlog notnega tlačenja. Žigir oče je še leta 1848. ležal na klopi, kjer se je izvrševala kazenska batina. Te besede so izvale sevda naravnost nezasičen nemir in ropot na klopet desnice in centuma. Več poslancev je bilo poklicanih k redu.

Budimpešta, 19. decembra. g. Poslanska zbornica bo imela jutri svojo zadnjo sejo, ter se bo nato odpravila do 21. januarja. Ta dolgi odmor se razlaga na ta način, da trije člani vlade ne bodo v Budimpešti, in sicer ministri predsednik grof Bethlen, zunanji

minister Valko in finančni minister Weekerle, ki bodo odpotovali v Haag, odnočno v Ženevo.

Praga, 19. dec. AA. »Venkov« poročajo, da je parlamentarizem na Madžarskem je fikcija. Vlada deluje sedaj na to, da bi uničila občinsko avtonomijo. Minister vojske skuša z vsimi silami razviti v vojski akcijske tendence, zato je resnična trditve grofa Bethlena, ki jo je dal inozemskim novinarjem, češ da se ne namerava uvesti diktatura na Madžarskem, ker ta diktatura že dejansko na Madžarskem obstoja.

Potovanje madžarskega zunanjega ministra

Budimpešta, 19. dec. AA. »Pesti Naplo« poročajo z Dunaja, da je prošlo noč prišel tja madžarski minister zunanjih zadev Valko in da je takoj nadaljeval pot v Pariz. Vest je bila potrjena na pristojnem mestu, kjer je bilo obenem sporočeno, da je Valko v zadnjem času večkrat odpotoval v inozemstvo in se opetovano mudil v Rimu in Parizu, da se osebo informira o vprašanjih, ki so v zvezi z madžarskimi reparacijami.

Slovanski zdravniški kongres v Splitu

Praga, 19. decembra. AA. Na včerajšnji seji Veselovanske zveze zdravnikov je bilo sklenjeno, da bo tretji kongres zveze v septembru 1930 v Splitu. Jugoslovanski delegati so sporočili, da je pokroviteljstvo nad tem kongresom prevzel Nj. Vel. kralj Aleksander. Prisotni so pri tej prilici privredili jugoslovanskemu kralju toplo manifestacijo. Za predsednika Zveze in kongresa v Splitu je bil izvoljen dr. Ivković, za generalnega tajnika pa dr. Lobašić.

Trgovinska pogodba s Španijo

Madrid, 19. dec. AA. Včeraj so bile izmenjane ratifikacijske listine o trgovinski pogodbi med Jugoslavijo in Španijo. Sveti član izmenjavi so prisostvovali s strani Španije general Primo de Rivera, glavni tajnik ministrstva zunanjih zadev Palacios, šef protokola Landecho, šef trgovske sekcije Lopez Lago in šef diplomatskega oddelka grof Bailen. Jugoslovanski delegat je zastopal opolnomočeni minister v Madridu Dragomir Janković z visokimi uradniki jugoslovanskega poslanstva.

Gradjanski 1911 suspendiran

Zagreb, 19. decembra. Včeraj je upravni odbor ZNP na prijavo L. HGSK suspendiral klub Gradjanski 1911 zaradi nastopa Mike Babića, ki ni sme v teku dveh let nastopati za noben amaterski klub. V krogu Gradjanskega 1911 se različno komentira ta suspenz. Nekateri trdijo, da je dobil Mike Babić dovoljenje za nastop na zelenem polju od predsednika in tajnika Saveza, drugi pa smatrajo Babićev nastop kot vseskozi pogrešen. Po pravilih bi moral biti s kaznijo, ki je zadela Mike Babića, kaznovan ves klub, za katerega je nastopil.

Opasno gibanje avstralskih rudarjev

Sydney, 19. dec. o. Ker se je bati s strani rudarjev novih nemirov, je bila policija znatno ojačena. V bližini rudnika Rothburja so se zbirale vse dan velike grupe rudarjev, ki so po ostale mirne. Položaj je zelo napet in policija računa z novimi nemiri.

Rudarji so odnesli iz nekega skladišča več dinamitnih patron. Zaradi tega je policija strogo zastražila rudnike in vladna poslopja, kor se boji atentatov. Zvezno razsodišče je izdalo nalog, naj se prične jutri z delom ob 10. uri. Delovni pogoji so ostali v glavnem nespremenjeni.

Snežni viharji v Bolgariji

Sofija, 19. decembra. S. iz vse dežele javljajo o močnih snežnih viharjih. Železniški promet je zlasti na severu zelo otežčen. Telefonske in brzojavne zveze so na mnogih krajih prekinjene.

Snež v Južni Italiji

Neapelj, 19. decembra. AA. Temperatura je zadnje dni naglo padla. Včeraj je prvi sneg pobil vrhove Vesuvia.

Neurje nad Jadrantom

Ancona, 19. decembra. AA. Že dva dni besni na Jadransko strahovito neurje. Ves promet med obema obalama je prekinjen. Iz mnogih krajev med Benetkami in Ancono poročajo o nevarnih ribarskih ledih in tudi o žrtvah.

Silen mraz na Češkoslovaškem

Praga, 19. decembra. g. Na Češkoslovaškem vlada silen mraz, zlasti v obmejnih krajih. Iz Heba javljajo temperaturo 19 stopinj pod ničlo.

Ogromno število brezposelnih v Nemčiji

Berlin, 19. decembra. a. Število brezposelnih, ki prejema podporo iz javnih fondov, je doseglo s 15. decembrom ogromno število 1.400.000 ter se je v decembru pomnožilo za 200.000 oseb.

Božično „Jutro“

izide že v torek, dne 24. t. m. zjutraj in bo zaradi praznikov najmanj tri dni v rokah čitate-ljev. Gradivo bo velezanimivo, pestro in zabavno, številka bo bogato ilustrirana, posebnost pa bo

Velika nagradna ugananka za deco

kar bo glavna zabava sleherne družine žirom Slovenije že na Sveti večer. Čeprav v

rekordni nakladi,

bo brez dvoma praznična številka „Jutra“ kmalu razprodana. Vsak oglas bo prišel do veljave, noben ne bo prezrt. Oglasi bodo pravi kažipot kupujočemu občinstvu.

Oglase za božično številko

sprejemamo samo že do sobote zvečer, male oglase pa do ponedeljka do 2. ure popoldne.

Jutro.

Novomeške davčne poneverbe pred sodiščem

Zaradi raznih malverzacij obtoženi štirje bivši uslužbenci novomeške davčne uprave — Prvi dan obravnave

Novo mesto, 19. decembra. Pred novomeškim okrožnim sodiščem se je danes pričela velika, za tri dni proračunska razprava zaradi neštetihi goljufij, ki so bile tekem zadnjih let izvršene v takojšnji davčni upravi. „Jutro“, je svoj čas že prineslo poročila o razkritih teh manipulacij, a ta poročila so bila napram navedbam, ki jih vsebuje obtožnica, obsegajoča celih 65 na stroji tipkanih strani, le fragmentalni drobci.

Obtoženi so: France Bele, bivši davčni asistent, star 34 let, France Švajger, davčni oficijal, star 44 let, dalje Matija Finc, davčni izvrševalec, star 54 let, in Anton Vukšinič, asistent katastrske uprave v N. v. mestu, star 42 let. Vsi so doslej še neznakovani, toda tokrat jim obtožnica očita dolgo vrsto nepravilnosti, in sicer navaja glede Bele kar 47 deliktov, glede Švajgerja 16, glede Fince 12, a glede Vukšiniča 3, med drugim krivo prečevanje.

Obtožnica uvodoma pod imenom vsakega obtoženca v kratkih besedah navaja omenjene delikte, nato pa v razlozih zelo pregledno podaja sliko, kako so se deloma vzajemno, deloma posamič vršile sleparije, ki so bile razkriti po naslednjem naključju:

Januarja 1928. je dobil novomeški trgovec Josip Pavčič od davčnega urada pežir, naj plača od svojega avtomobila, letnih 3.000 Din Pavčič ni bil voljan plačati, češ, da je že tri leta oproščen takse. Koncem januarja pa pride davčni asistent Bele sam k Pavčiču in ga pozove, naj mu takso takoj plača. Predložil mu je potrdilo s koleki za 3.000 Din, ki so bili že uničeni, kakor da bi jih bil Bele sam kupil. Ta navadna vnama Beletova je v Pavčiču trko vzbudila sum, da ga hočejo za 3.000 Din ogoljufati. Ovadil je stvar pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani in uveljavila je bila preiskava, ki je sicer pokazala, da je davčni urad uravničeno terjati takso, vendar pa je osvetlila način izterjevanja kot neodgovarjalno predpisom in močno sumljiv. Čimbolj se je preiskava širila, tem bolj so se razkrivale nerednosti popolnoma kriminalnega značaja. Zato je tudi sodišče uvedlo preiskavo proti omenjenim uslužbencem novomeškega davčnega urada sleparije so prišle na dan in zdaj v razpravo.

Kako je Bele pričel s poneverbami

Kot prvi primer kaznive manipulacije navaja obtožnica:

Poslovodja Anton Kržišnik si je koncem 1926. nabavil avto »Peugeot« ter ga nato v januarju priljavil na novomeškem davčnem uradu. Bele ga je poučil, da mu ne bo treba plačevati letne takse, še isti mesec pa ga je pozval na davkarstvo in mu dejal, da mora enkrat za vselej plačati neko priljavno takso v znesku 2.200 Din. Kržišnik je veriel in izročil za 2.200 Din kolekov, povrt pa še dal 100 Din nagrade za uslugo Bele je nato v davčnem seznamu označil Kržišnika kot fiktivnega in je nato še v poročilu na generalno direkcijo davkov v Beogradu to zapisal in hotel s tem državo oškodovati za letno takso 3.000 Din, na drugi strani pa je od Kržišnik neupravičeno izterjal 2.200 Din kot priljavno takso.

Januarja 1928 je sklenil Franc Florjančič iz St. Petra s svojim sinom Jožetom notarsko pogodbo, da mu ob njej oglezi potroško posestvo. Davčni urad v N. v. mestu je odmeril pristojbino v znesku 3.507 Din. Sredi septembra, ko je mladi Florjančič bil namenjen plačati pristojbino, je naletel v N. v. mestu na Beleta in ga vprašal, ali bi bilo mogoče zaenkrat plačati le dve tretjini. To se je zgodilo in Bele je vpisal v likvidacijsko knjigo, da je Florjančič plačal vso pristojbino že junija.

V nekaterih knjigah, zlasti v kontni knjigi novomeške davčne občine za 1927. so se zasledile velike nerednosti. Posamezne vsote predpisov ali vpisali so prenašene ali prečrtane, razni spisi se sklicujejo na vpise v registru, ki ne obstajajo itd. Pretežna večina potvorb kaže Beletovo pisavo. Po izvršeni disciplinski preiskavi, po prizadetih davkoplačevalcih in po priznanju Beleta samega se je stvar pojasnila takole:

Vzajemna trojica

Bele je izvršil v zvezi s Švajgerjem in Fincem poneverbe raznih davčnih plačil. Ker so imeli plačniki potrdila o vplačanih davkih, je bilo treba preprečiti eksekucijo, da niso prišle poneverbe na dan. Zatorej je Bele začel potvarjati zlasti kontne knjige. Poneverjena vplačila je vpisal, vsa v

kontno knjigo, v dobro imetnikov računa, seveda pa z izmišljenimi člani registra. Zmanjševal je vsote, ponarejal številke in izravnaval račune tako rafinirano, da je le naključje ali pa posebno natančen pregled knjig mogel odkriti sleparjo.

A Bele se je dal tudi enostavno podkupovati ali pa je denar brez nadaljnjega zadržal N. pr. gospe Olgi Skalicky, vdovi ravnatelja Kmetijske šole na Grmu, so bile odmerjene dedinske pristojbine 50 umrlem možu na 2.031 Din. Gospa Skalicky je vložila rekurz in kmalu se je zgledal na njenem domu France Bele z izmišljenimi novico, da je rekurz ugodno rošen in da mora ona plačati le 575 Din. Prevzel je ta znesek sam in dal gospe Skalickyjevi pobornico z žigom davčnega urada Denaria seveda ni oddal v davčno blagajno, marveč v svoj žep, ne da bi ga bil kaj vknjižil.

Ko je bil Bele že suspendiran, se je 30. septembra 1928 na povratku iz lova ogledal v gostilni Janeza Kastelica v Žablj vasi. Prav kmalu je od Kastelica izvalil 320 Din, ki jih je seveda porabil zase in Kastelic je moral davek še enkrat plačati. Takisto je od gostilničarja zakupnika Antona Riflja izvalil 1.000 Din, od graščaka Karla Margherija na Otočcu pa 500 Din, in sicer kot takso za kočijo. Enako je od pešestnika Mihaela Zagaria v Stopičah izterjal takso od kolešila za štiri leta v skupnem znesku 800 Din, od trgovca Franca Seidla v Novem mestu pa 305 Din kot takso za giz.

Poneverjeni davki in takse

V marcu 1925. je posestnik Jože Ratal iz Mačkova prodal Francu Dreniku iz B. šline svoj vinograd in pašnik v Židmiji vasi. V pogodbi je bila kupna cena označena s 25.000 Din, a ker je bilo davčnemu uradu ovačeno, da znaša kupnina 50.000 Din, je davčna oblast uvedla polizvedbe in vinograd so večaki ocenili na 32.708 Din. Drenik je zatorej moral plačati še trkratno globo v iznosu 1.387 Din. Bele si je pridržal 944 Din. Istotako si je Bele pridržal 380 Din, ki jih je moral vplačati Anton Čajner iz Kriške vasi kot tretjo kolikvinski pristojbino v neki pravdni zadevi.

Dne 7. novembra 1927 je vplačala Ana Mervarjeva iz Velikih Škerjancev Beletu v davčnem uradu 330 Din na račun pristojbin od zapuščine po svojem umrlem možu. Bele je denar pridržal zase, v likvidacijsko knjigo pa napačno vpisal, da je bil ta znesek plačan 31. oktobra 1927. Dne 12. marca je vplačal vltikar Franc Bolanc iz Maleza Satnika za svolega sina Janeza pristojbino v znesku 2.525 Din. Bele je izdal potrdilo, a od vsote si je pridržal tisočak, in je naknadno v likvidacijski knjigi popravil tisočico. Nadalje je Bele poneveril, v letih 1927-28 razne zneske v višini 1.842 Din, ki jih je vplačal v njegove roke lastnik kina »Meteor« Matko Malovič kot takso na vstopnice. Prisvojil si je nadalje 2.104 Din, ki jih je dne 23. novembra 1927 vplačal trgovec Josip Ogorelec. Podobno se je zgodilo z zneskom 3.000 Din, ki ga je vplačal 29. 11. 1927 trgovec Ivan Smalc iz Mirne. Knjižne vpise sta skupno falzificirala Bele in Švajger, a slednji trdi, da je poneverbo izvršil Bele sam, ki da je vsoto porabil za nakup prasiča.

V družbi z davčnim izvrševalcem Matijo Fincem je Bele poneveril 1.565 Din, ki jih je za davke vplačal Ivan Smalc, trgovec v Novem mestu. Sledijo še razne poneverbe za manjše ali večje zneske, ki se večinoma tičejo v višini od 200 do 500 Din in so bile vplačane na račun raznih davkov ali taks za vozila. Večjo vsoto je Bele poneveril na škodo Henrika Povšeta, župnika na Čatežu pod Zaplalom. Zaradi župnikove kočije je namreč skupno izterjal in poneveril 2.200 Din.

Dr. Anton Schöppel, graščak na Vrhovem, je vplačal dne 26. maja 1926 takso na kolesele za dve leti v skupnem znesku 800 Din in to v kolekih. Za vplačilo je prejel namesto s koleki za 800 Din opremljenko potrdila je navadno pobornico, krolekovano z 20 Din, pisano s pisavo Franca Beleta. Utemeljen je sum, da je Bele ostalih 780 Din poneveril. Enako je poneveril po 200 Din takse posestnika Janeza Jarca iz Hra. tja, posestnika Ludvika Novhama in posestnika Ivana Hrstarja, skupno 600 Din.

Poneverbe drugega obtoženca

Posestnik Josip Kobe je vplačal dne 6. decembra 1927 znesek 3.091 Din, v kontni knjigi pa je s Švajgerjevo pisavo vknjiženo, da je Kobe plačal le 391 Din, ostalih 3.000 Din je vknjižil Švajger na dvoje napačnih imen in v kontni knjigi je isto

storil Franc Bele. — Nadalje očita obtožnica drugemu obtožencu, davčnemu oficijalu Francu Švajgerju, da je v januarju 1926 na Otočcu pregovoril graščakino Rodrigo Margherijevu, da mu je oddala 3000 Din kot takso od avtomobila, ki jo je pridržal. V drugi polovici 1927 se je Švajger dvakrat zglasil pri novomeškem mesarju Francu Dolencu ter izterjal po 500 Din za davke. Dne 2. maja 1927 si je pridržal pristojbino 923 Din, ki jo je plačala Terezija Vidrihova iz Sel. Nadalje si je skupno s Francetom Beletom prisvojil znesek 2.104 Din, ki jih je 23. novembra 1927 plačal za davke trgovca Josip Ogorelec in isti mesec še 3.000 Din, ki jih je vplačal na davkih Ivan Smalc iz Mirne. Med večjimi vsotami je nadalje prisvojil 3. marca 1926 znesek 1.132 Din, ki jih je plačal za davke Anton Gognavec iz Mirne peči, skupno s Francetom Beletom pa 3.000 Din, ki jih je plačala kot takso na avto novomeška trgovka Povh in Medic v januarju 1927. Dne 4. avgusta 1927 si je pridržal 1.000 Din, ki jih je plačal za davke Anton Travizan iz Bršljina, v juliju 1928 pa znesek 3.000 Din, ki jih je vplačal inž. Senvnj za Goz. ni urad Karla Auersperga v Soteski kot takso za avto.

Rubežni zapisnik

Tretjemu obtožencu, davčnemu izvrševalcu Matiju Fincu, očita obtožnica, da je neresnično vpisal v rubežni zapisnik novomeškega davčnega urada, da je vplačilo 200 Din Antona Štiha iz Jedinščine vknjiženo v registru, isto glede vplačila 200 Din Martina Koširja iz Broda in glede 400 Din Martina Malenška iz Črmošnjic. Nadalje si je Finc skupno z Beletom prisvojil znesek 1.565 Din, ki ga je po nlem vplačal na neposrednih davkih Ivan Smalc iz Novega mesta. Koncem decembra 1927 si je prisvojil 164 Din od vsote 464 Din, ki jo je plačal Josip Lesjak iz Žablj vasi za davke, in dalje: 125 Din, ki jih je plačala Julijana Pintarjeva iz Novega mesta, 400 Din Franca Kovačiča iz Šmihela, 70 Din Marije Zupančičeve iz Zg. Straže, 200 Din Nežike Geničeve iz Kandije, 500 Din Ivana Lesjaka iz Gorne vasi in 450 Din Antona Godine iz Grehovce.

Cetrti obtoženc, asistent katastrske uprave novomeške, Anton Vukšinič, je obtožen, da je dne 3. oktobra 1928 pred preiskovalnim sodnikom po krivem pričal v zadevi Franca Beleta, nadalje da je na pripravljeni kupni pogodbi Rozalije Schusove imel nalepljene že uničene koleke za 2.052 Din ter je namenoma pripomogel Fr. Beletu in Francu Švajgerju s tem, da je preskrbel že uničene koleke, jih prilpel na potrdila o vplačanih taksah na vozila ter je potrdila s konico festila preluknjal. To so v glavnem in prav kratko označeni delikti, ki jih obtožnica očita štirim bivšim uslužbencem davčne uprave v Novem mestu.

Čitanje obtožnice je tralo dve uri. Dopolodne se je vršilo samo

zasliševanje obtožencev

od katerih je priznal Bele večino obtožnih dejanj odkrito, dočim so ostali trije obtoženci zanikali vsako krivdo. Le Finc je priznal nekatere primere, za katere pa trdi, da je škodo že davno poravnal. Med obtožencem Beletom in Švajgerjem je prišlo mestoma do precej ostrih spopadov, ker je skušal Švajger vso krivdo zvaliti na Beleta, dočim je Bele svoje stvari priznal, kolikor se ga obtožujejo, o ostalih pa trdi, da je malverzacije izvršil Švajger. Popolne so bile zaslišane priče, ki pa niso izpovedale ničesar izrednega, razen tega, da so plačale v davčnem uradu zneske, katere so morale potem naknadno še enkrat plačati, ker ni bilo nikjer izkazano, da so davčni uradniki preleteli plačila. Ob 7. zvečer je bila razprava prekinjena ter je nadaljevanje napovedano za jutri ob 9. dopoldne.

Senatu predseduje sodni svetnik dr. Romih, votanta pa sta sodna svetnika Kuder in Hočvar. Obtožbo zastopa namestnik državnega pravdnika Kovač, interese eraria koncipist Muha. Beleta zagovarja pravni praktikant Šporn, Švajgerja dr. Vasič. Fince dr. Lavrič, Vukšiniča pa dr. Ivanetič. V začetku razprave so zavoravniki ugovarjali pristojnosti sodišča, njihov tozadevni predlog pa je sodišče zavrnilo.

Ljubljanska opera

Gostovanje ge. Mitrovičeva.

Zaradi obolenosti cele vrste opernih solistov je zadnje čase naša opera za repertoar v zadržki. Zaenkrat to je smoč iz zagate rešila naša ljuba znanaka ga. Anđica Mitrovičeva, ki je pela naslovno partilo v Thomasovi operi »Mignon«. In v lep, čist umetniški užitek nam je bila Težko smo se ločili od ge. Mitrovičeve, ki je bila, žal, le kratek čas članica našega opernega solističnega ansambla. Prerokovali smo ji tedaj, da se bo zaradi svoje krasne pevске šole in svojega sijajnega glasu kmalu povzpela višje in višje. To se je tudi zgodilo. Odvzela nam jo je Nemčija, toda, navzlic občutni izgubi ji vendar iskreno čestitamo k izredni, a zasluženi pevski karijeri.

Njeno včerajšnje gostovanje nam je nelo izbužno podčrtalo vnovič. Ga pevka se je, ako je to bilo sploh mogoče, še v tem času izpopolnila, pridobila na sili in poglednosti svoje zvočne glasne, na iskrenosti svoje igre. Prijetna, močno topla je njena niska in srednja glasovna lega, a kakor bi zasijalo na odru, se zasliši njena dvočrtna oktava. Razume se, da je tako na odprtem odru, kot ob aktivnih sklopeh bila prednost presrečnih ovacij mnogobrojne publike. Žal, da je njeno gostovanje le enkratno.

V »Mignon« so sodelovali: g. Rumpel, g. Kovač, g. Mohorič, g. Janko, g. Perko, g. Popovič, g. Ribičeva, zbor in balet. Opero je vodil g. Neffat, režisersko vodstvo je imel g. Krivcevič. Predstava, dasi pripravišana na brzo roko, je bila zaokrožena in gladka.

E. A.

Izredni občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo

se vrši dne 3. januarja ob 16.30 v Predavašnici Narodnega muzeja, da sklepajo o reorganizaciji in izpremembi pravil.

Hmeljski trg

Zatek, 19. decembra. h. Tendence in cene dvost, promet približno 200 stožev. Povprečna cena žitov, Cene 536 do 725.

Naši kraji in ljudje

Glasbena Matica in drugi naši v govorečem filmu

Zelo posrečeno prednašanje v pariskih in drugih kinematografih. — Prvi v govorečem filmu so bili Blejci — Velik uspeh Ide Kravanje

Pariz, 17. decembra.

Petje zbora »Glasbene Matice« v govorečem filmu se že predvaja v glavnih pariskih in ostalih francoskih kinematografih, v kolikor so ti odjemalci »Pathéjevih« filmov ter imajo instalirano za prednašanje sonornih filmov. Pathé je glavno francosko nacionalno podjetje za proizvodnjo in trgovanje s filmi. Ogledal sem si film, odonosno ga poslušal v kinu »Mari-vaux«, kjer je cena sedežev od 12. frankov dalje. Kino se nahaja na boulevard des Italiens. Film dajejo v seriji govorečih aktualnosti ter pod naslovom »Slavni jugoslovanski zbor Glasbene Matice iz Ljubljane« kot prvo točko govorečega filma:

Najprvo kratek nagovor dr. Janka Pretnarja, izgovorjava zelo razločna in jasna, toda slika in to predvsem dr. Pretnarja pred zborom malo medla. Nato poklon dirigenta g. Polića proti publiki (projekcija slike pri tem in nato čistejša). Še malo — in že pojo dr. Schwabovo »Zdravo Marijo«. Petje zbora kakor tudi solistini čisto, mehko, prikopno, a vendar dovolj jasno. Splošen vtis prav dober. Zal. da pojo samo eno pesem. Publika dnevno nagrajuje film s plaskanjem. Sploh je publika posebno s to pesmijo zelo zadovoljna ter so vsa priznanja, kolikor sem jih čul, laskava. — Tako pravi glasbena Matica še vedno dan za dnem našo pesem v Franciji. Belgiji, Švici in drugod v kulturnem svetlu. Pač velika in učinkovita propaganda za domovino!

Vendar naj povem, da je skupina Blejcev prva pela slovenske pesmi v govorečem filmu v Parizu. Kinematograf Madeleine, eno najljubših svetlobnih gledališč Pariza, poleg istoimenske cerkve, predvaja samo najboljše ter najaktualnejše ameriške filme. Trenutno je na sporedu »Broadway Melodie«. Ko sem pred mesecem prisostvoval večerni predstavi, naenkrat na platnu med »Fox-Movietone-Actualite parlante« (govoreče aktualnosti) — napis: Življenje ter zabave jugoslovanskih kmetov. In že je pred menoj ves blejski otok, v ozadju gorovje in nato trata ob obali jezera. Na njej skupina narodnih noš, ki pleše »polštertance« ob spremljevanju harmonike in netja.

Za trenutek preneha godec in petje — in par v sredini se poljubuje tako na široko, da kar ne preneha dovolj glasno cmokanje! Nato drugi prizor (baje v nedeljo dopoldne): ista skupina se stoji in sede nabaja na istem mestu ter pije in poje: »Kolkor kapljice, to'ko let«. — Prvo pesem, ki so jo peli ob »polštertancu« pa sem od samega presenečenja in začudenja —

pozabil. Petje je bilo dokaj ubrano — samo malo preveč zategnjeno.

Posebno pa se je seveda izmed Slovencev postavila doslej v kinih v Parizu gđ. Ida Kravanja. Saj imenuje kritik revije »Gringoire« njen film »Erotikon« poleg filma »Chanteur de Jazz« ki se daje že dvajseti mesec nepretrgoma v Parizu. vsaj kot finančno najuspešnejši film sezone. Erotikon so predvajali pod imenom »Seduction« (Zapeljivanje) dva meseca v kinu Imperial, nasproti kinu, kjer se igra »Chanteur de Jazz« ter Paramountove palače, sedaj pa igrajo po kakih peti desetih drugih kinematografih Pariza istočasno. Napravil je menda največ zaradi naslova precej haloja, sicer pa je bila kritika zelo ugodna za celotni film in tako za češko filmsko produkcijo ter za češke igralce, med katere seveda prištevajo tudi Ito Rino, kakor je to bilo svojčasno in je še danes v Lidiju Vizjakovo. Kar se tiče zgoraj omenjene ugodne kritike glede filma Erotikon in Ide Kravanje, naj samo pripomnim, da je kritik Deval dokaj avtoritativna osebnost in da izhaja beltristično-kritična tedenska revija »Gringoire« v nakladi 230.000. D. O.

Zala Zorana

Kranj, 19. decembra

Slovenski rod je poslal iz svoje srede prav redke hčere, ki so dosegle v filmskem predmetu ob Jezerski cesti, da je tu približno enega izmed največjih fotografiranih posnetkov take Slovenke iz gorenjske metropole — Zale Zorane, pr-

Ljubljanci!

Nocoj v „Union“!

Častni večer Glasbene Matice

Pričetek ob 20.

Vabljeni vsi!

Dražestna, živahna

Ufa premijera!
Ob 8. in 9. uri.

Lilian Harvey in Igo Sym

v filmu veselja, ljubezni in mladosti

Če pokloniš svoje srce...

Smeh! Zabava! Divna vsebina!

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Petek, 20.: Zaprtje.

Sobota, 21.: Utopljenca. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Nedelja, 22.: ob 15. Življenje je lepo. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

— Ob 20.: Naš gospod župnik. Ljudska predstava po znanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 23.: Zaprtje.

Torek, 24.: Zaprtje.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Petek, 20.: Zaprtje.

Sobota, 21.: Svadba dudak. C.

Nedelja, 22.: Ernani. Premiera. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Petek, 20.: Zaprtje.

Sobota, 21.: Radikalna kura. Premijera.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 21.: Pričega ob polnoči.

Nedelja, 22.: Pričega ob polnoči.

Slovenski tip bosanske - hercegovinskih muslimanov. V. Gajretuc, glasilo znane organizacije za kulturno in gospodarsko po-

vzdigo muslimanov, je izšel članek E. Mira »Naša rasna snaga«, ki iz njega posnemamo ta-le zanimivi sklepi: Nihče ni odpornejši v čuvanju svojih rasnih in plemenitih osebnih nego Slovani. Mi lahko podležemo tuji v svojemem jedru ostanemo na veke čisti Slovani. ... Pet sto let smotnega dela na potujevanju nas bosensko-hercegovskih muslimanov je pač moralo zapustiti nekaj sledov in uspeha. A ta uspeh je tako majhen, da moramo uprav obdnevovati našo rasno silo, ki je cela stoletja toliko kljubovala močnemu pritisku. Kljub vsemu je bos.-herc. musliman ostal čist, najčistejši Slovan z vsemi osebnimi svoje rase. ... Ta mininim vpliva je uprav tragikomičen. Če srečati bosanskega muslimana, spoznaš takoj čisto slovenski tip. Nagovori ga in odgovori ti s čistim srbskim ali hrvaškim jezikom, čistejšim nego ga slišiš v Beogradu ali Zagrebu. Lahko pa ga čuješ, da pravi: »Starec mi vjerec. Glej, to in podobno so nam velili ekoci islam, toda to je vse. Za pot sto let pač smešno majhen uspeh kulturnega potujevanja. ... (Gajretuc z dne 16. I. m. št. 24.)

Poljaki in jugoslovanski književnost. Do-šim imajo Čehi v prevodu skoraj vse količ- kaj pomembne epise v srbski, hrvaški, slo- venski in bolgarski literaturi, eo prevodi iz naših jezikov v poljščino precej redki. V

vega slovenskega filmskega »stara« in edi- ne Slovenke, ki se je do danes uveljavila v kalifornijskem Hollywoodu.

Naša Zorana, s pravim nazivom Zalka Sršenova, hči upokojenega sodniškega uradnika, ima danes v Hollywoodu svojo krasno vilo in je navdušena avtomobilist- ka. Prav pred kratkim je sporočila svojim staršem, ki imajo lično vilo tukaj v koks- kem predmestju ob Jezerski cesti, da je angažirana tudi za dva večja filma v Ber- linu kamor bo odpotovala zaradi snimanja že to prvo pomlad. Na povratku v Ame- riko se bo za krajši čas ustavila v Kranju pri svojih starših. Torej menda po osem- letni odsotnosti.

Na svojem potovanju jo je bil obiskal tud naš pevec Tone Šubelj, kateremu je bila omenila, da se pripravlja z neko ume- niško kabaretsko družbo v Južno Ameri- ko na daljšo turnejo. Te pa se zaradi bo- lezni ni mogla udeležiti.

Naša filmska zvezda Zala se pa v pri- slednjem času temeljito bavi z izpopolnitv- jo pravilnega znanja angleškega jezika, ker je angažirana da bo v najkrajšem čr- su — če že ne med tem časom — nasto- pila pri zvočnem filmu. Tako bo Zorana tudi prva Slovenka, čije ime bo združeno s tor-filmom!

Vremenski nojavi

Ljubljana, 19. decembra

— Če burja okoli Božiča pritika, potem dolgo vriska in piska, pravijo stari ljudje na Notranjskem. Vremenarj na so mna- nja, da se naši kraji baš nered pravijo še ne bodo odeli v beli snežni plašč. Stari vremenski preroki so namovedali snež čr- le po Novem letu. Čuč: dan gor. snež dol! To se pravi, ko se bo dan za nekaj minut podaljšal pa bo snežilo.

Včeraj in danes je obšla naše kraje mo- čna burja, ki dela mraz občutljivi veliki kot je delansko ker termometer ne stoji tako nizko pod ničlo, da bi mogli govoriti o pravem mrazu. Ponoči je burja na ljub- ljanskih ulicah precej močno niskala. In zavijala. Tudi dopoldne je bilo na ulicah prav nemirno: pasaja ovirana zaradi prahu, ki ga je veter dvigal in raznašal. Davi je bilo v Ljubljani močno oblačno, hladno delno jasno. Temperatura na pro- tem je znašala 2° C pod ničlo.

Prav zanimiva so jutranja vremenska poročila iz važnejših krajev dravske br- novine.

Na Gorenjskem je bilo večinoma jasno in solnčno. Okoli lesene metropole, a le v nižjih krajih okoli Kamnika in Kr- nja oblačno. Jutranja temperatura je bila naslednja: Kranjska gora — 4° C. jasno; Bohinjska Bistrica 0° C. jasno; Jesenice — 2° C. jasno, a močna burja; Kamnik — 1° oblačno.

Na Dolinskem okoli Novega mesta je davi prvič snežilo. Termometer je kazal: Novo mesto 0° C. nozele +1° C. snež. St. Janž na Dolinskem — 1° C. oblačno. Brežice — 1° C. oblačno, in Kočevje — 2° oblačno, burja.

Na Notranjskem razsela burja in vlada občuten mraz. Ponekod v smeri proti Čr- bru je lahno snežilo. Drugače močno ob- lačno. Burja v lakosti narašča in ima po nekaterih krajih brzino 50 do 60 km na uro. Na Rakeku je davi kačal termometer — 3° C.

Stalerska je davi kazala v temperaturi veliko razliko. Na črti Maribor—Celje je bilo mliče vreme, termometer v obeh krajih +1° C. drugod le pritenil mraz. V Dravogradu termometer — 2° C. oblačno, prav tako v Ljutomeru in Prekmurju.

V krajih dravske banovine je bila torej davi kačala temperatura +1° C. a na- nižja — 4° C. Barometer se je davi za ne- kal milimetrom dvignil.

Po poročilih zagrebških listov je včeraj v Zagrebu snežilo. Snež je pohlil strehe in padal s posledki celi dan. Snež pa se je kmalu staljal. V Celju je včeraj tudi snežilo.

Pred kazenskimi sodniki

Dva zrela tička

Pred kazenske sodnike je privedel let- niški paznik dva krepka potepuha najlepših moških let, ki sta drugače že več let pre- živela po mnogih ječah in zaporih. Zlo- činsko in potepuško kariero pa sta pričela že sredi groznih vojnih let, ko je bujno cvetelo mnogovrstno tatinstvo. Pred- sodnik senata:

— Vi ste Janez Kociper in v. France Kovač brez stalnega bivališča. Obtožena sta tatvine čevljev.

Obtožena: — Tako je, gospod sodnik! Predsednik: — Kakor vesta, imata pra- vico se zagovarjati, kakor se hočeta in moreta. Najbolje, da govorita resnico.

Obtožena: — Govorila bova resnico. Predsednik: — Ali sta res vzela Marji Novakovi 28 parov raznih na 2055 Din čr- njenih čevljev, ženskih in otroških. Oba

obtožena unisono: Res je tako! Predsed- nik: Ponoči, tam na Vodnikovem trgu, iz zaklenjenega zaboja. Po en par sta obula, ostalo nosila v nahrbtniku. Obtožena: Da, gospod sodnik! Predsednik: V nahrbtniku sta jih nesla ob Ljubljani, ponoči ob 2. Nista jih prodala, ker je valja zasačil str- žnik. Kociper, vi ste obuli moški, vi. K- vač, pa kar ene večje ženske čevlje. Je tako? Obtožena: Tako je!

Predsednik je nadaljeval: V protokolu je pisano, da sta se še hvalila, kako sta čevlje metala v Ljubljano! Obtožena: To ni res!

Predsednik je pogledal v kazenske liste: Kociper, vi delate kar na debelo. Same velike kazni! Kovač, vi pa kar 20 kazni, pa samo zaradi vlačuganja. Delati se va- ma ne ljubi!

Obtožena molčita. Predsednik: Državni tož telj zahteva strogo kazen. Kaj pravita? Obtožena: Gospod predsednik, prosiva m- lostno sodbo.

Sodba: Janez Kociper eno leto, France Kovač pa 6 mesecev težke ječe.

Cene govorijo

da smo najcenejši v vseh oblačnih po- trebščinah. Oblike, suknje, double što- fe, perilo, pletenine, trikotaže, rokavi- ce, nogavice, športne čepice itd. kupi- te pri nas po najnižjih cenah in v veli- ki izbiri.

A. Presker

Nv. Petra cesta šte. 14

Uboj Ivana Benigalija pred sodiščem

Ljubljana, 19. decembra

Tragična smrt marljivega in splošno pr- ljubljene Ivana Benigalija, ki je letos v Smrtnem pri Liliti postal žrtev nočnega napada, je med litjskih in ostalih prebi- valstvom še v žvem spominu. Včeraj je ta žalostni dogodek imel svoj epilog pred kazenskim senatom ljubljanskega deželne- ga sodišča. Pokolnik Benigalija je bil mar- liv delavec, ki je zvesto nad 16 let služil svojemu gospodarju — usnarju g. Kna- ljiču S. skromnim zaslužkom je podpiral svojo mamico, ki je z njim izgubila mo- čno oporo.

Zaradi hudodelstva težke telesne po- škodb, ki je povzročila smrt Ivana Beni- galija, sta se danes zagovarjala 27-letni delavec France Ambrož iz Čenčnice in 27-letni hlapec Lojze Sever iz Male Peče. Razpravo je vodil s. s. Al. Žigon.

Obtožnica v podrobnosti navaja, kako so se razvijali dogodki v gostilni Ivane Zelemikove v Smrtnem pri Liliti, kjer je sedela večja družba gostov, ki so bili spr- va povsem mirni. Ponoze je stonil na stol Pavle Potisek ter imel poslovljni govor. Med govorom je France Ambrož za ni- govim hrbtom njemu kazal »osle«. Potisek je pripeljal zato Ambrožu zausnico. Ta je šel ven in si poiskal bojaželneza tovar- ša Lojzeta Severja. Vstnila sta najprej v gostilno, držče roke v žepih. Fantie so mislili, da držita za nože. France Berlot je pozval Severja, naj mu izroči nož. Ta pa je potegnil nož in z njim zamahnil proti Berlotu, da ga zadeti v levo pod'eht in mu na hrbtu tudi razparal suknjič. Na cesti je sledil nato preten. Najprej je do- bil Pavle Potisek debel kamen v trebuh, da se je sešel na tla. Na mesto, kjer je obležal Potisek, so prišli France Berlot, France Pregelj in Jože Breznikar. Potisek si je opomogel in odšel domov. Divjaka pa sta napadla nato s kolom še Franca Berlota.

Končno, ko so se fantie odstranili, sta postala oba obdoženca še bolajželnejša in sta na dvorišču posestnika Zgorška, kjer se je napad vršil, potolkla Ivana Benig- alija, tako da se je nezavesten zerudil in 3. novembra podlegel težkim možganskim poškodbam.

Obtožena sta pri razpravi mrmodušno priznala bistvene okoliščine, izgovarjala pa sta se, da je Benigalija hotel Ambroža na Zgorškem dvorišču napasti. Skušala sta konstruirati neke vrste silnahan. Na pre- sednikovo vprašanje, če se čuti krivega uboja, je Ambrož odvrnil: »Se ne čutim, ker nisem napadel Benigalijo.«

Ambrož je opisal po svoje razvoj do- godkov, češ, da je bil izzvan.

Predsednik: »Pravite, da ste se Beni- galije ustrašili!«

Ambrož: »Ker je imel nož v rokah. Če ga ne bi jaz, bi pa on mene.«

Kakor je razprava ugotovila, so res na-

Pride! **GRETA GARBO** Pride!
Divje orhideje

Schmoll-ova pasta
že 50 let najboljša krema za čevlje

Šli na dvorišču pri Benigaliji zaprt nož, o katerem pravi pokojnikova sestra, da ni bil bratova last.

Obtoženi Lojze Sever je potrdil Ambro- žovo izpoved in pristavil: »V gostilni ni- sem imel noža. Govoril sem fantom: »Kaj se tepete? Ali ste neumni?« Na dvorišču sem udaril Benigalijo po glavi. Po udarcu se je opotekel 4 korake naprej in je padel na tla. Ker je bil dež, sva pozneje Beni- galijo vleka v šupo. In potem je bilo vse »ferfiki!...«

Zaščitane so bile tri priče. Izpovedbe ostalih prič so bile le prečitane.

Prisotne priče so opisale v podrobnosti ves žalostni prizor, ki se je odigral na dvorišču, ko je tam ležal v popolni ne- zavesti Benigalija. Posestnikov brat Ru- dolf Zgoršek pripoveduje, da sta na nje- govo odredbo prenesla obtožena Beni- galijo v barako. Zgorškovi hlapci so potrdili, kako sta Ambrož in Sever prišla v sobo k njim ter govorila: »Spodaj na dvorišču nekdo leži. Pojdite pogledat!«

SODBA

France Ambrož in Lojze Sever sta kri- va hudodelstva težke telesne poškodb, odnosno tudi lahke telesne poškodb ter se obsolata:

France Ambrož na 15 mesecev in Lojze Sever na 18 mesecev težke ječe.

Kazen sta takoj sprejela. Vsteje se jima preiskovalni zapor. Razprava je trajala od 13.30 do 15.

Greta Garbo
Divje orhideje

Pride! Pride! Pride!

Sokol

Akademija Sokola Ljubljana II.

Na izredno svečan način je agilni So- kol II. na državni praznik proslavil praz- nik osvobodjenja in ujedinjenja ter rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. s slav- nostno akademijo, ki je v vsakem pogledu s jaino uspeła. Telovadnic državne realke je občinstvo, med katerim smo opazili predstavnike JSS, župe in skoro vseh ljub- ljanskih in okoliških sokolskih društev, na- polnilo do zadnjega kotička. Telovadna akademija je obsegala 11 izbranih in po- strih telovadnih točk.

Uvodoma je društveni starosta br. dr. Milan Šubic v lepo zasnovanem govoru kratko orisal delovanje Sokolstva, zlasti pa je poudarjal državniški čine Nj. Vel. kralja v letošnjem letu, ki so zgodovins- skega pomena za celokupni jugoslovanski narod, t. j. 6. januar, 3. oktober in končno 6. decembra, ko je bil ustanovljen Sokol kraljevine, v katerega je vstopilo jugoslo- vensko Sokolstvo. Brat starosta je pozval nato vse ostale, ki še do danes niso bili v vrstah Sokolstva, da to čim prej storo. Za- ključnemu vzkiiku br. staroste: Živel kralj Aleksander! Živela Jugoslavija! so se pri- družili vsi navzoči.

Telovadni nastop je otvorila moška de- ca (22), ki je troje prostih val izvedla prav skladno in dobro: enako lep in ljubeč je bil nastop ženske dece (14). Tudi nastop sedmorice moške dece je bil prav zad- voljiv, le obleka je nekoliko kvarila cel- lotni vtis. Proste vaje moškega naraščaja (9) so bile prav dobro izvedene ter občin- stvo ni štedilo s priznanjem, zlasti pa po- zdrav: »Zdravo Sokolu kraljevine Jugo- slavije« ob zaključku prosti val, je izzval buren aplavz. Ženski naraščaj (8) je skoro brez bno izvedel proste vaje z obroči po znani Pospisilovi godbi. Pri orodni telo- vadbi sta nastopili dve vrsti: moški nara- ščaj s skoki: čez mizo in moška deca čez konja na šir, ki sta za svoje krasno izve- dene preskoke želi zasluženo pohvalo ob- činstva. Nato je petorica ženskega nara- ščaja izvedla prav dobro in precizno pro- ste vaje, sestavo sestre načelnice. Simul- tane vaje članov na dveh konjih na šir z ročaji so bile prav posrečene in dobro iz- vedene, nakaš po članec (6) izvedel pre- cizno in graciozno proste vaje za letošnji VII. zlet poljskega Sokolstva v Poznanju. Spored so zaključili člani z deveterico zna- nega telovadnega strokovnjaka br. Erbera, v okusnih belih oblekah izvedba je bila vseskozi vzorna in brezbriha ter so bratje želi zasluženo pohvalo gledalcev.

S to nad vse uspešo telovadno akade- mijo je zaključil agilni Sokol II. svoje 20- letno smoteno in plodonosno sokolsko de- lovanje, želimo pa, da bi tudi v novi or- ganizaciji Sokola kraljevine Jugoslavije nadaljeval svoje delo s podvoljeno silo za prosep duševnih in telesnih sil vsega na- šega jugoslovanskega naroda. Iskrena za- hvala tud neumornemu bratu načelniku Trčku, načelnici sestri Ryškovi ter cel- kupnemu prednjačkemu zboru, ki se ni strasil truda in nam nudil zares lep telo- vadni večer. Zdravo!

DIŠAVE SLOJ

Darila za vsakega v bogati izbiri
M. Tičar, Ljubljana
 Opozorjamo na polnilna peresa in svinčnike svetovnoznane znamke „Montblanc“

Domače vesti

Božična številka „Življenja in sveta“

Danes je izšla božična številka edine slovenske tedenske revije z naslednjo vsebino:

Ali je na zemlji dovolj prostora za vse ljudi?

Najtežji snov.
 Piramide, nevenljive priče človeškega stavbarstva. (Inž. J. Birkham — s tremi slikami.)

Božič v slovenski narodni pesmi.
 V afriškem Monastirju (s sliko).

Kar je preveč, še s krubom ni dobro.
 (Voltaire — s sliko.)

V kakšni zvezi je inteligenca z nozami?

Svobodna država Irska (s petimi slikami).

Silovit svet večer (Frank Heiler).
 Deviška dežela ob Coloradu (z dvema slikama).

Lov v decembru (s petimi slikami).

Bogato ilustrovani številki, ki jo krasijo na prvi strani lesorez slikarja grafičar E. Justina »Betlehemske dete«, je priložena krasna umetniška priloga »Dolenjska idila — Breza pri Trebnjem«.

»Življenje in svet« izhaja ob petkih in stane polletno (zaključena knjiga) 40 dinarjev, četrtletno 20 Din, mesečno 8 Din, posamezne številke pa samo 2 Din! Naroča se v upravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5.

• Velikansko zabavo in še večje presenečenje bo tudi letošnje božično »Jutro« prineslo mladim. Cel božični teden bodo malčki lahko reševali posebno zagotovo in se še mnogo bolj kakor kdaj doslej veselili prekrasnih daril, ki predstavljajo celo premoženje. To sporočilo blagovolne starši povedati svojim malčkom. Naj se veselijo Božiča in božične številke »Jutra«!

• Dar prestolonasledniku. Obrtnik Tomljenovič v Karlovcu je izdelal iz lesa majhen krp Njeg. Velikanstva kralja na konju ter ga izročil sreskemu načelniku s prošnjo, da ga ob priliki rojstnega dneva kralja Aleksandra izroči maršalatu dvora za prestolonaslednika Petra.

• Jan Kubeš v Zagrebu. Jan Kubeš, naš slavnejši češki virtuoz na violini, bo jutri v hrvaškem glasbenem zavodu v Zagrebu priredil koncert, za katerega vlada izredno zanimanje. Slavni umetnik se je nedavno vrnil z velike triumfalne turnee po Daljnem Vzhodu: v Japnu, Indiji in drugod.

• General Ante Plivelič f. Predčerašnjim je v Zagrebu umrl g. Ante Plivelič, divizijski general v pokoj. Pokojnik je bil eden izmed onih redkih višjih oficirjev avstrogrške vojske, ki se je takoj po prevratu stavil na razpoloženo Narodnemu veču v Zagrebu, kar je popolnoma odgovarjalo njegovemu patriotskemu razpoloženju, ki ga nikdar ni prikrival. Ko se je določila meja med našo državo in Avstrijo, je bil imenovan za predsednika razmejitvene komisije. V naši vojski je služil do leta 1925, ko je bil na lastno prošnjo upokojen. Pokojnik general Plivelič je bil častni adjutant kralja Aleksandra.

• Ameriški Slovenci obiščajo Jugoslavijo. Slovenska narodna podpora jednota v Zedinjenih državah Severne Amerike priredi prihodnje leto v treh skupinah velik tiset ameriških Slovencev v staro domovino. Prva skupine odplove iz Newyorka 28. maja 1930 z brzim parnikom »Aquitalia«, druga skupina 28. junija z »Mauretanio«, tretja pa 7. julija z »Aquitanio«. V Ameriko se vrnejo zopet v skupinah. 16. avgusta, 23. avgusta in 30. avgusta. Iz Newyorka do Pariza bo trajala vožnja samo šest dni.

• Švedi pregledujejo tovarne vžgalice. V zadnjih dneh sta prispela v Osijek dva delegata švedskega vžgalničnega trusta iz Stockholma, ki sta pregledala veliko esijsko tovarno vžgalice, ki pripada švedskemu vžgalničnemu trustu. Iz Osijeka sta se delegata podala v Beograd.

• Observatorij prof. dr. Belarja pod Triglavom je prošil torko ob ena'stih zabeležil več močnih sunkov potresa v daljavi približno 10.000 kilometrov. Potres je trajal štiri ure. To je bil najmočnejši potres, kar jih je omenjeni observatorij zabeležil v zadnjih desetih letih.

• Uredništvo »Grude« razpisuje natečaj za originalno povest iz kmečkega življenja, ki naj obsega 6 tiskanih pol. Rokopis treba predati najdalje do 10. januarja 1930 uredništvu »Grude«, Miklošičeva cesta 4.

• Sokolsko gledališče v Radovljici je posvetilo tudi letos božične praznike mladim. Dne 22. in 26. tm. se uprizori izvirna novoteta domačega pisatelja A. Adamiča

»Jurček je videl nebesa«, kot krstna predstava. To igro igrajo odrasli in deca skupno, kakor lansko leto pri božični predstavi. Dne 29. tm. uprizori deca Špičarjevo novo mladinsko igrice »Martin Napuhček«, nato pa naraščaj Ribičeve »Vraze«. Predstave se vrše vedno ob pol 16. a so za ta čas zelo ugodne železniške zvez. Priporočamo tudi odraslim, da posetijo božično predstavo, pred vsem pa vabimo mladino. Čisti dobiček je namenjen oddarivni otrok, ki nimajo premožnih staršev. Podprite dobrodelni namen s svojim posetom! 1629

• Trgovinske in obrtne obratovalnice na zlato nedeljo. Zbornica za TOI obvešča, da smejo biti v smislu okrožnice g. bana Dravske banovine z dne 16. t. m. št. 484, v nedeljo pred Božičem dne 22. decembra t. l. vse trgovinske in obrtne obratovalnice odprte od 8. do 14. ure, kolikor ni za posamezne stroke kar drugega določeno po sedaj veljavnih uredbah bivših velikih županov ljubljanske, mariborske in zagrebške oblasti.

• Mesečna revija »Sokola«. Na številna vprašanja naših naročnikov odgovarjamo, da list do nadaljnjega ne izide. — Uprava »Sokola«.

Danes! Velesenzacija!
SHERLOCK HOLMES
 največji detektiv sveta v filmu:
Baskervilski pes
 Ob 4., 4½., 4¾., 5., 5½., 6., 6½., 7., 7½., 8., 8½., 9. uri.
KINO IDEAL

• Medicinsko društvo na univerzi kralja Aleksandra v Ljubljani bo priredilo dne 11. januarja svoj II. medicinski ples v Celju. Vodstvo plesa je v rokah celjskih zdravnikov pod predsedstvom g. dr. J. Rebernika, prim. dr. Iv. Rajšpa in dr. Ant. Schwaba. Ples ima namen prinesiti društvu virov za nabavo knjig, katere društvo izposoja svojim članom, ki si jih sami ne morejo nabaviti. In teh je večina. Pomagati tem je naša dolžnost. Upamo, da ne bo nikogar, ki bi nas pri tem ne podpiral. Pripravljeni odbor.

• Brez strehe in zaslužka. Osemindvajset let stara Ana Sočanova, rodom iz Volnega Kriza, je že dalje časa iskala v Zagrebu zaslužka, kar pa se ji ni posrečilo. Bila je brez sredstev in brez zasluzka izpostavljena lakoti in mrazu. V težkem položaju si ni vedela pomagati. V obup je izpila večjo količino očetne kisline ter se na ulici zgrudila na tla. Prepeljali so jo v bolnico. Njeno stanje je kritično.

• Velik požar v Goricanah pri Medvodah. Včeraj dopoldne je nastal pri posestniku Jenku p. d. pri Zbilu v Goricanah pri Medvodah, nasproti papirnice velikanski požar. Kot bi trenil je bilo v ognju vse veliko gospodarsko poslopje Goreti je prišlo v kuhinji, kjer se je kuhalo za prašiče. Zaradi vetra je odletela iskra na suho travo in v trenutku se je razvil požar, ki se ga skoro ni dalo omejiti. Ogenj je zajel vsa gospodarska poslopja in kratko nato že prešel tudi na hišo same. Ker je pihal močan veter, je ostalo gašenje brezuspešno in so ostali od poslopj le zidani deli. Živino so rešili in jo spravili v hleve škofijske pristave. Posestnik Jenko je bil zavarovan za manjšo svoto, kakor pa je napravil požar škodo.

• Ciril Metodova družba prosi svoje podružnice, da zaostale prispevke vpošljejo še ta mesec vodstveni blagajni. 1632

• Obledela obleke barva v različnih barvah in pisira tovarna Jos. Reich.

• Gospodine! Vaše perlo pere, posuš, monea ali lika tovarna Jos. Reich.

• Zlatis za božič se spominja moj najbednejši in darujmo Podpornemu društvu slepih. Ljubljana. Ključavničarska 3-II.

• Božično darilo v fini izdelavi v srebru in zlatu nudi F. ČUDEN, Prešernova 1. Oglejte si izložbo.

Iz Ljubljane

• Razdeljevanje letakov po mestnih ulicah. Mestni magistrat opozarja, da je razdeljevanje letakov po mestnih ulicah dopuščeno le z magistratnim dovoljenjem. ki ga daje proti primerni odškodnini za čiščenje ulic mestni gospodarski urad. Prestopki se bodo kaznovali po mestni policijskem redu z globo od 100—1000 l in odnosno z odgovarjajočim zapornim kaznjem.

• Simba — kralj živali. Jutri, v soboto 21. t. m. ob 14.30 predvaja ZKD premiero največjega naravoslovnega filma sedanosti, vefilm »Simba«. Film nam prikazuje kakšno je življenje leva in s kakimi opasnostmi je združen lov na kralja živali. V zanimivih in velenapetih slikah nam pa pred očne ta film tudi druge eksotične ži-

vai, kakor slone, nosoroge, žirafe, vodne konje, krokodile itd., večinoma vse posnete s »Zeituppo«, kar da e filmu še prav posebno veljavo. Film je popolnoma nov in je po kritiki vseh svetovnih mest glede vidnih posnetkov, zanimive vsebine in velenapetih slik in prizorov na prvem mestu. Ta spored ZKD bo vzbudil veliko zanimanje in naj si vsakdo pravočasno preskrbi vstopnico.

• Iz gledališča. V soboto bo v drami uprizoritev priljubljene veseligrice »Utopljenca« v običajni zasedbi. Predstava je ljudska in velja za znižane cene. — Opera uprizori v soboto Weinbergerjevo opero »Svanda dudak« v običajni zasedbi za red C. V nedeljo bo premijera Verdi'evе opere »Ermani«, ki že več desetletij ni bila igrana na slovenskem odru. Letošnjo uprizoritev je pripravil v muzikalnem oziru kapelnik Štritof, režijsko pa režiser g. Boris Krivečki. Scenske osnutke je napravil a. prof. Vavpotič, nove dekoracije in kostuma pa so izdelale gledališke delavnice.

• Šentakobski gledališki oder bo uprizoril v soboto 21. in v nedeljo 22. t. m. tretjič, oziroma četrtič delo Manice Koma nove »Prisega ob polnoči«. Vse dosedanje predstave so bile razprodane. In bučno odobravnje občinstva jasno dokazuje, kako priljubljena je igra. Vstopnice se dobe v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.

• Lutkovno gledališče na Taboru uprizori v nedeljo 22. t. m. ob 15. uri Pavel Goljve »Peterčkove poslednje sanje«. božična povest v 4. slikah s prologom. — Igra se bo ponovila dne 25. 26. in 29. t. m.

• Senzacija v drami. V drami se pripravi za božične praznike Goljve povest »Peterčkove poslednje sanje«, kjer bo igral vlogo Peterčka mali Mitja Gorčev, ki se je izkazal pri prvih valah kot izredno nadarjen in sposoben dečko. Opozorjamo občinstvo, da si ogleda tega našega najmlajšega igralčiča. Prva predstava bo na Štefanov dan ob treh popoldne.

11. štev. »Romana« je že danes izšla. Dobite jo v vseh trafikah.

• Smrtna kosa. V Ljubljani je preminul krojaški pomočnik A. Ivan Kozlek. Pogreb bo v soboto ob 15. in hiše žalosti na Celovski cesti 63. Blag mu spomin, žalostnim našo sožalje!

• Pogreb dr. Viktorja Breskvarja. Včeraj ob 4. popoldne se je vršil iz mrtvacijske splošne bolnice pogreb v najlepši moški dobi umrlega zdravnika dr. Viktorja Breskvarja. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali skoro vsi ljubljanski zdravniki, v prvi vrsti zastopstvo Zdravniške zbornice, dalje mnogi bivši vojakovi, ki jim je pokojnik na ta ali oni način pomagal in jih ščitil kot vojaški zdravnik tokom vojne in slednjič velika množica pozancev, prijateljev ter ostalega občinstva. Zemске ostanke simpatičnega pokojnika so položili k večnemu počitku v rodbinsko grobnico pri Sv. Križu.

Pojšve polne so kosare, kupiš jih za majhne pare. Vode pa nikdar ni pili, z BUDHA čajem jih zalil!
 Tea Import, Ljubljana, Aškerčeva ulica.

• Halbejeva »Reka« na odru Delavske zbornice. V soboto 14. decembra je uprizoril kulturno-prosvetni odsek Narodne strokovne zveze v dvorani Delavske zbornice tridesetletno dramo »Reka«. Delo je zelo učinkovito in moramo le pozdravljati, da tudi delavske prosvetne organizacije nudijo resni literarni užitek. Drama je bila v režiji Franceta Juvana skrbno pripravljena in so se vsi sodelujoči resno potrudili, da je bila prireditev prav dostojna. Posebno pohvalo zasluži Horrik, ki je z umerjeno in premišljeno igro z lepno in razločno izgovarjavo dokazal svojo inženjersko in lep igerski talent. Tudi Jakob je bil igralsko prav dober, le žal, da je v afektu motila njegova prehitra govorica. Peter je igral nekoliko preokleto, bil je premalo razumljiv, toda v splošnem je igral in upamo, da ta nedostatek pri nadaljnjih predstavah popravil. Stari stric je bil dobra karakterna figura. Zeleni bi bilo le, da igra bolj za občinstvo, ker ga v najzanimivejših scenah ni bilo mogoče popolnoma razumeti. Nositeljica glavne vloge Renata se je zelo potrudila, da nam poda nesrečno mlado ženo kar malnaravnje. V nekaterih momentih je to tudi izredno posrečilo. S pridržanim studijem postane lahko prav dobra igralka za prve vloge. Posebno priznanje zasluži babica Filipina Doornova, ki je s svojo inteligentno igro in lepo izgovarjavo postavila živ in prepričevalen tip. V splošnem je bila igra zaokrožena, dobro pripravljena ter le režiserju in vsem sodelujočim le čestitke. Začetek je dober, le pozitivno naprej. Obisk predstave je bil namerno dober, vendar je želel, da se v bodoče narodnemu delavstvu naklonjeno občinstvo udeleži v večjem številu in s tem popladi velik trud igralcev in prirediteljev.

• Kulturno-prosvetni odsek Narodne strokovne zveze v Ljubljani rabi za svojo dramsko sekcijo nekaj dam. Gospodične, ki imajo veselje do sodelovanja v dramskem odseku, naj se prijavijo pisмено ali osebno pri tajništvu Narodne strokovne zveze, na lača Delavske zbornice, okeini vhod na Miklošičevi cesti, II. nadstropje. Absolventke dramskih šol dobro došle.

• Danes zvečer bo pevski zbor Glasbene Matice po svoji velespešni francoski turneji prvič nastopil na častnem večeru, ki ga priredi ljubljanska mestna občina v »Unionu«. Večer bo otvoril z razgovorom župan dr. Dinko Puc, nadalje bosta zgovorila dr. Janko Pretnar in dr. Vladimir Ravnihar. Vabimo ljubljansko občinstvo, ponevno, da se s častnim obiskom prireditve oddolži Glasbeni Matici! Pričetek ob 20.

Danes velika premijera senzacionalnega filma

„Zlikovci v fraku“

(Aufrühr im Jungesellenheim)

Odlična vesela igra, ki Vas bo prav prijetno zabavala v predbožičnih dneh. V glavnih vlogah komika Siegfried Arno in Kurt Geron, opasna konkurenta Pat in Patachona! Režija Manfred Noa.

Ob 4., 4½., 4¾., 5., 5½., 6., 6½., 7., 7½., 8., 8½., 9. uri.

Kino »Ljubljanski Dvor«

Telefon 2730.

—lj Spomnite se sestrskih in zmrzu- ločih ptic! Prejeli smo: Ljubitelji živali, bliža se zima, v kateri so posebno hudo prizadete naše ljubke ptice pevke. Brez strehe, brez varnega zavetja, brez najpotrebnejše hrane bodo tavale revice po visoko zasneženih krajih, po katerih so nam skoro celo leto tako krasno pele in po katerih so nam s pokončevanjem brezštevilnih žuželk in drugega škodlivega mrčesa toliko koristile. Izkažimo se jim hvaležni in spomnimo se jih v na huših dnevih zime z drobnicami, zrjem, koščkom lo in drugim! Postavimo jim skromna krmišča! — Tudi Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani je sklenilo, po svojih močeh rešiti čimveč teh revčkov lakote in pogina. Da mu njegova moč tem izdatnejša, se obrača društvo na vse ljubitelje naših malih prijateljev z najvrednejšo prošnjo, da mu pri tem pomagajo. Najenostavnejši način le pristop v društveno članstvo in poravnava malenkostne članarine. Spominajte se društva ob raznih prilikah tudi s prostovoljnimi darovi, ki se bodo objavljali v časopisju. Čim večja bodo sredstva, tem večja bo pomoč, ki jo bo društvo lahko nudilo sestrškim in zmrzučim živalicam. — Vse dopise in pošilke le naslavljati na Slovensko društvo za varstvo živali v Ljubljani, Poljanska cesta 59.

• »Ljubljanski Zvon«. Danes 20. t. m. ob 19.30 sestanek celokupnega članstva v svrhu razgovora o Silvestroven večeru. Vsa odpada zaradi koncerta Glasbene Matice. Vse in vsi točno!

• Čudna nezgoda. Hlapec Tomaž Furlan je vozil predčerašnjim popoldne z dvovprežnim vozom po Masarykovi cesti v smeri proti kolodvoru. Nenadoma pa sta se mu konja iz nepoznanega vzroka splašali in zdirjala, ne da bi ju mogel hlapec ukrotiti. V silnem diru sta dospela konja z vozom že pred Mikličev hotel, kjer sta se zaletela v konja, enako vprežena v tovorni voz, ki ju je vodil hlapec Jože Čuden iz Dragomerja. Oba para konj sta padla zaradi zaleta po tleh. Živali so se pri padcu dokaj poškodovale in jih je bilo le težko spraviti zopet pokoncu.

• Ponesrečena posestnica. Posestnikinja žena 40-letna Ana Čudnova iz Iške vasi je imela včeraj dopoldne opravka v mestu. Domov grede je okrog 13.30 srečala na lžanski cesti neki z lesom naložen voz in prosila voznika, če jo vzame gor. Voznik ji je dovolil, a je Čudnova pred Kobiljevo žago padla z voza na tla. Pri premikanju voza ji je namreč smuknila iz rok ročna košara, ki jo je hotela Čudnova še pravčasno ujeti. To se ji je sicer posrečilo, pa je pri tem sama izgubila ravnotežje ter zgrmela pod voz. Zaradi ropotanja voznik nezgode ni opazil. Ustavil je čele, ko mu je udaril na uho krik za vozom ležeče Čudnove, ki ji je peljalo zadnje kolo čez desno nogo in jo zlomilo. Čudnova so prenesli najprvo v bližnjo hišo, nato pa jo z rešilnim avtom prepeljali v splošno bolnico.

• Male tatvine. Posestnica Angela Stepiceva v Hradeckega vasi št. 30 je prijavila včeraj dopoldne nenavado tatvino. Imenovana je razobesila ob priliki kraljevega rojstnega dne državnno trobojnico, ki jo je pa predsočnojnim nekdo ukradel. — Oton Zemelrok z Viča je opazil te dni, da mu nekdo odnaša iz njegove delavnice razno orodje. Ugotovil je, da je bilo v delavnico vlomljeno in da mu je neznane odnesel za okrog 400 Din vrednosti klešč, pil, kladiv in drugega orodja. — Zasebniku Martinu Raznožniku, stanujočemu na Dunajski cesti št. 35, je zmanjkalo prevčerašnjim ponoči z dvorišča pet zalcev.

• Po denarju segalo. Delavec Stefan B. je bil predsinočnim dobre volje in je izbral okrog sebe par sumljivih prijateljev in prijateljic. Ko so se pozabavali po raznih gostilnah so odšli skupaj še v neko gostilno v Kolodvorski ulici, kjer se je pelo in muzicalo. Stefan, ki je bil že precej vinjen, je kazal denar, se bahal ter plačeval za pijačo. Kmalu pa sta izginila od njegove mize dva mlada fanta, ki sta bila do takrat njegova gosta. Malo zatem je Stefan tudi že ugotovil, da sta mu zmanjkala dva stotaka. Postal je razburjen in je skušal oba tatova prijeti, kar mu pa seveda ni uspelo. Pomagati mu ni mogel niti stražnik, kajti tatova sta jo že z davno odkurila in se skrila. — Enako smolo je imel pokovski pomočnik France Trpin, kateremu je nekdo ukradel v bolnici 200 Din.

Med cveticami

skrita mala steklenica parfuma vselej užge. — Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

• Cenena božična drevesca. Lastniki gozdnih parcel v Rožniku ter na Šišenskem hribu opazujejo tudi letos, da zaha'ajo v hrib razni tatovi smrekovih drevesc. Mi so na bolj oškodovali posestnika Ernesta Galleta iz Zg. Šiške. Galje je že iskal pomoči pri policiji.

• Najdba ukradenih vreč. Ko se je poridal posestnik Alojz Jevnikar, stanujoč na Poljanski cesti 4, predsinočnim pod svoj kozolec na vrtu, je zapazil tamkaj velik omot. Ogledal si je najdbo natančneje ter ugotovil, da se naha'la notri večja množina cementnih vreč. Jevnikar je odnesel vreče na bližnjo stražnico, kjer so jih našli skupno 46 komadov. Ugotovili so, da izhajajo vreče, ki predstavljajo vrednost okrog 500 Din. Iz tatvine, izvršene najbrže v kakem skladišču okrog kolodvora. Tat je zanesel vreče pod kozolec, da jih ponoči tam zopet poišče in nato ob ugodni priliki proda.

• Pazite na sumljive postopake! Hišnica Uršula Kosičeva, stanujoča v Zarnikovi ulici št. 19 je imela predčerašnjim dopoldne opravka pri neki sosed, kjer se je zadržala samo dobre pol ure. Med tem časom pa se je prišel v hišo neznan, okrog 40-letni postopak, ki ga je opazil dilač Volte Jarc. Neznane, ki je bil oblečen v zeleno, dolgo suknjo, je vdrl s pomočjo vitriha v stanovanje Kosičeve in v naglici pograbil različno perilo, več posteljnina odel ter obleke v skupni vrednosti 1600 Din. Kdaj in kako je lopov izginil, iz popolnoma neznano. Tat bo skušal ukradene stvari prodajati najbrže kje v mestu, zato svarimo pred nakupom.

• Plesna vala SK Svobode drevi ob 20. v beli dvorani Uniona. 1631

• Drogerija »Sanitas« je v Ljubljani samo ENA: na Dunajski cesti št. 5 (bivša Prelihovala hiša). 1633

• Vsa petek namočena polenova: pri »Bobenčuk«. 1561

Iz Maribora

• »Radikalna kura« v gledališču. Jutri bo premijera nove Doboviške burke s petjem »Radikalna kura«. S to burko, v kateri bo igral glavno vlogo priljubljeni komik Josip Daneš, soče uprava ustreči posebno publiki, ki se rada smeje. Sodeloval bo ves operetni ansambel, režira g. Joško Kovič, dirigira g. Herzod. Premijeri bo prisostvoval tudi avtor.

• Smrtna kosa. V Mariboru je preminul včeraj po daljšem bolehanju v 77. letu starosti v Tattenbachovi ulici št. 20 hišni posestnik g. Jurij Stera. Pokojnik je bil vedno zavezan narodnjak in je bil svoečasno proti Vlastanu Števeni kancdar. Svoencev v Mariboru. Pogreb bo v soboto ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti na mestno pokopališče na Pobrežju. Bodi mu lahka domača slovenska zemlja!

• Mariborske tržne vesti. Včeraj so neki bran evki zaplenili od 44 jajc nič manj kot 32, ker so bila pokvarjena. Kasneje iz branjevka privolila v to, da vrne oškodovanim strankam denar, vendar pa s tem zadeva še ni končana ter bo imelo krčno besedo o njeni božični špekulaciji še sodišče. — Prodajalci raznih pridelkov na mariborskem trgu so morali doslej polazati svoje bjaگو na blatni tlak, na časopisni papir in razne čune, kar je bilo ne samo iz higijenskih, temveč tudi iz estetičnih razlogov odvrtno. Kakor se nam poroča, so manjajoče prodajalne mize sedaj že v delu in bo s tem ustrezno ne samo prodajalkam, marveč tudi kupujočemu občinstvu. V tržne namene bo vrau tega nabavila občina kontrolno tehtnico.

• Delo dobi takoj več mizarjev in ključavničarjev za neko vagonsko tvornico v Srbiji, nadalje 1 lončar, 1 pleskar, 1 sobni slikar, 1 vzgojiteljica, 3 kuharice, 3 žužalnje, 1 šivilja za belo perilo, 1 šolarica. Interesanti naj se obrnejo na borzo čela v Mariboru.

• Zaradi nastopajoče poredice se je priptelo zadnja dva dni v Mariboru več težjih nesreč. V splošno bolnico so bile prepelane tri osebe, ki so dobile pri padcih težje poškodbe na raznih delih telesa. Razen tega so morali tri konje zaradi ptiomlenih udgov oddati mesarjem. Nujno je potrebno, da hišni posestniki posopajo plodnike pred svojimi hišami, vozniki pa naj prekrbe, da bodo imeli konji poostrene podkve, da ne bodo cepali po tleh.

• K vlogu v Kiffmannovo pisarno v Melju. Mariborska policija je mrzlična na delu, da bi izsledila drzne vlomilce, ki so v noči od torka na sredo vlomili v pisarniške prostore tvrde Kiffmann v Melju. Izvršenih je bilo dosedaj že več aretacij in hišnih preiskav pri raznih sumljivih osebah. S kakim uspehom, še ni znano. Škoda, ki jo ima g. Kiffmann, jez natno večja, kakor se je prvotno domnevalo. Vlomilci so mu namreč odnesli skupno 68.853 Din v gotovini in še razne druge predmete, zlasti pisarniško orodje.

Iz Celja

• S celjskega Ljudskega vseučilišča. Pretekli ponedeljek je predaval v ljudskem vseučilišču v prostorih meščanske šole zagrebški univ. profesor g. dr. Ramiro Buas o psihičnih razlikah med moškimi in žensko. Predavavalica je bila poino zasedna, zlasti je bilo dobro zastopano žensktvo. Za svoje nad eno uro trajajoče predavanje je bil predavatelj prisrčno zahvalen. G. univ. prof. dr. Buas je obljubil, da bo priredil na tukajšnjem Ljudskem vseučilišču.

Poslano

Gospodu JOSIPU KRAMARJU, drogistu

tu.

Vzemite na znanje, da Vas bomo za Vašo »javno zahvalo« zasledovali pred sodiščem, kjer boste imeli priliko dokazati svoje fantastične trditve.

S spoštovanjem:

ZA UDRUŽENJE DROGISTOV KRALJEVINE JUGOSLAVIJE, sekcija za Slovenijo v Ljubljani:

A. KANG, l. r., t. ž. predsednik Mr. pharm. S. BORČICEVA, l. r., t. ž. tajnik

šicu v tekoči poslovni dobi predavanje o okultizmu in znanosti. Zaradi božičnih počitnic se predavanja ob prihodnjih ponedeljkah do preklica ne bodo vršila.

e- Obratovanje v trgovinah na nedeljo pred Božičem. Sreski gremij trgovcev v Celju obvešča vse člane, da je ban Dravske banovine dovolil na podlagi čl. 47 ministrske uredbe z dne 16. aprila 1929 da sme o biti v nedeljo 22. decembra vse trgovinske obratovalnice odprte od 8. do 14. ure.

e- Avtobus Celje - Kozje - Podsreda obratuje sedaj redno vsak dan. Da bo mogoče čisto tudi v slabem vremenu vzdrževati uporabno, se je odločilo avtobusno podjetje dogovoriti s prizadetimi prebivalstvom, da bo od ponedeljka 23. t. m. na prej dvignilo cene za približno eno petino. S tem povzračen bo podjetje samo zbralo fond za najnujnejše vzdrževanje ceste, dokler ne bo javna uprava čisto zadostno dotrjala. Prizadeto prebivalstvo je namreč izjavilo, da račuje do nadaljnjega zvišane cene, kakor da bi se uknil promet na katerega je toliko let čakalo.

e- Za ubogo Čehnerjevo družino je izročil večeraj neimenovani dobrotnik iz Celja znesek 30 Din. Srčna hvala!

e- V celjski javni bolnici je umrla večeraj 15-letna Ana Zupanc, hči kočarice iz Št. Jurja ob Južni železnici.

e- Poselska nepravilnost. Nekateri posli so pri izvrševanju svojega dela skrinjo nepravilni. Večeraj je bila ovađena policiji 31-letna postrežnica Helena T., ker je umivala okna v nekem stanovanju v II. nadstropju na Glavnem trgu, ne da bi bila priležna z varnostnim pasom. Ako bi izgubila ravnotežje, bi bila izgubljena.

7. Jesenic

e- Izredna glavna skupščina Sokolskega društva na Jesenicah se bo vršila v nedeljo 22. t. m. ob 10. dopoldne v prostori novega doma. Dnevni red je izredno važen ter je udeležba za vse članstvo strogo obvezna.

e- Zadnja seja občinskega zastopa je razpravljala predvsem o deputaciji, ki se bo poklonila kraju in o proračunu mestne občine. Proračun predvideva 119.368 Din dohodkov ter 832.572 Din izdatkov. Prihodki bodo krile razne kladaje. Za orožniško postajo bo dala občina prevečiti bivšo Rahmundovo hišo, ki je edaj njena last, če bo orožniško poveljstvo plačalo mesečno 1000 Din najemnine. Stroški preureditve bi znašali do 150.000 Din. O nakupu poslopja za Zdravstveni dom se bo razpravljalo na prihodnji seji. Mestni proračun je bil po daljši debati soglasno odobren.

Iz Kranja

e- K 90 letnici rojstva zlatotomnika Toma Zupana V soboto 21. t. m. ob 11. dopoldne se bodo podali zastopniki mesta občine Kranjske in obeh združenih mestnih podružnic CM družbe na Zupanov grad na Okrožje. V imenu mestne občine Kranjske, katere častni mešan je postal g. Zupan pred 5 leti bo čestil jubilejnu mestni župan g. Ciril Pirč. Deputaciji CM podružnice, ki jo bo vodil prof. dr. Simon Dolar, se bodo pridružili tudi zastopniki narodnega žensstva. Jubilejnu bodo izročili lorjove vence.

e- Ostavka na funkcije v UJU. Predsednik Kranjskega učiteljskega društva, Solški upravitelj v Cerkljah pri Kranju g. Josip Lapajne je podal ostavko na vse funkcije v UJU in prijavil svoj izstop. Posle društva vodi do nadaljnjega učitelj g. Rudolf Horvat iz Škofje Loke.

e- Izredni občni zbor podružnice Jugoslovenske Matice v Kranju bo v petek 20. t. m. ob 20. uri v prostori gostilne pri Peterku Vabimo vse člane, da se polnostovoljno udeležijo zborovanja. Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice.

e- Dopisni kip jubilarca Toma Zupana je razstavljen te dni v izložbenem oknu podružnice Ljubljanske kreditne banke. Kip, ki ga je izdelal v začetku tega meseca na Okroglem akademski slikar g. Janjo Sajevec, je prav izredno posrečen posnetek jubilarca. Odkupila je kip mestna občina Kranjska, katere častni mešan je jubilar g. Zupan postal leta 1924.

e- Smrtina kosa. V torek je preminula v Kranju ga Leopoldina Matjašičeva, roj. Kochova. Pokojnica je dosegla častiljivo starost 91 let in je bila ena najstarejših tukajšnjih mešank. Bila je teta admiralja Kocha. Večeraj popoldne so jo pokopali na mestnem pokopališču. Žalostno sožalje, pokojnici na mirno večno spenjal.

e- Proslava 40 letnice obstoja delavskega zavarovanja. V nedeljo 22. t. m. ob 9. dopoldne prireditelj podružnica ljubljanskega O'ZD v gledališki dvorani Narodnega doma slavnostno javno predavanje. Vstop prost.

Iz Zagorja

e- Predavanje o planinstvu. SPD Litija-Zagorje priredi kulturno predavanje s skiptičnimi slikami 21. t. m. točno ob pol 19. v dvorani kina v Zagorju. Predaval bo znani planinski pisatelj g. Janko Mlakar iz Ljubljane o pohodu slovenskih turistov na Mt. Ljubljano in Monte Rosa. Prosimo točne udeležbe! Popoldne ob 15. bo predavanje za učence ohe osnovnih šol.

e- Nedeljske prireditve in izleti. Izredno lena solnna nedelja je privabila veliko število izletnikov na Sv. Goro in priljubljeno Sv. Planino. Tu je bilo posebno ve-

liko Trboveljčanov, ki so se zabavali kar zunaj koč in toplem solncu. Opaža se, da je, odkar ima planinsko koč v najemu gđc. Zofka Savraskova, obisk vedno večji in je Planina najpriljubljenejša izletna točka v Zasavju. Imeli pa smo tud dve gledališki predstavi, in sicer v Zadržnem domu na Lokah in v Zagorju. V ljudski kuhinji pa so litijski in zagorski šahisti igrali za medsebojno prvenstvo. Z lepo nedeljo so prišli tudi lovci na svoj račun. Odmevi pušk so se čuli od Jatne preko zasavskih lovišč do Sv. Planine.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Petek, 20. decembra

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Zunanja trgovina. — 19: Gospodinska ura. — 19.30: Italijanska. — 20: Delavska ura: Dr. Bohinc predava o razvoju in sedanjem stanju socialnega zavarovanja. — 20: Chopinov večer. — 22: Napoved časa in poročila.

Sobota, 21. decembra

LJUBLJANA 12.30: Reproducirana glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Esperanto. — 19: Predavanje o turneji Glasbene Matice po Franciji. — 19.30: Nemščina. — 20: Slovenske narodne v večjih (radio-orkester). — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka glasba.

GOSPODARSTVO

Prvo zasedanje sreskega kmetijskega odbora za kranjski srez

V Kranju se je vršilo dne 16. t. m. prvo zasedanje sreskega kmetijskega odbora za kranjski srez. Izmed 20 članov je bilo navzočih 19, nadalje trije posvetovalni člani, sreski načelnik vladni svetnik g. Josip Znidaršič in kot poročevalec odbora kmet. nadz. Josip Sustič. Sreski načelnik je v glavnih obrisih pojasnil pomen in smernice novega zakona o pospeševanju kmetijstva, na kar se je odbor konstituiral za predsednika je bil izvoljen Franc Jamnik iz Podrečja, za podpredsednika pa Zdravko Josip Hafner iz Škofje Loke. V banovinski kmetijski odbor sta izvoljena kot člana Franc Bašar iz Strazišča in Franc Uršič s Trate, za namestnika Josip Primožič iz Loma pri Trzinu. Sledilo je sklenjanje o načelnem programu za pospeševanje kmetijstva v kranjskem srezu. Poročevalec Josip Sustič je obrazložil in utemeljil posamezne točke in manj nuje ukrepe za pospeševanje kmetijstva, ki so zahtevali v načelnem programu. Ker je ta program načelno važen in zanimiv, navajamo v naslednjem njegove glavne točke.

Najnujnejši ukrepi.

Najvažnejša kmetijska panoga v srezu je živinoreja. Za njeno sistematično izboljšanje se bo postoralo po sledenjih načelih: 1.) Podlaga je analize tozadavni postorok pri bivešem radoslavlju živinorejskem odboru (dva načina). Vsi ti ukrepi temeljijo na nametu, ustvariti dobičkonosnost bikoje. 2.) Stalna preiskava celoga okraja s strokovno ohranjeni plemenski merjaci preizkušene plemena. Merjase se preseljuje vsako leto vsem plemenskim postajam, kolikor jih je v okraju potrebno. 3.) Pospeševanje ovčevreje s krajeno primernimi ukrepi tam, kjer je ta panoga zastopana odnočno kjer so dani pogoji za njen uspešen razvoj. 4.) Odbor pospešuje razvoj kokošereje po preizkušeni načinih (valilna laica, rejska sredstva, modell kurve). 5.) Odbor prireja no možnosti in potrebi živinorejske razstave in plemenske seime za posamezne okolišine in za ves okraj. 6.) Odbor vrši strokovno nadzorstvo nad vsemi plemenskimi postajami v okraju. 7.) Odbor bo z vsemi razpoložljivimi sredstvi delal na to, da se zanečalno zatrtje zakonički in merijski (črtništvu, občinski kmetijski odbori, kastrirane nesposobnih bikov, enolna skovnja, ustvarjanje pogojev za dobičkonosnost reie plemenakov). 8. Sporazumno in skupno z živinorejskimi združenji bo ustanovil odbor nove živinorejske zadruge v krajih, kjer so dani glavni pogoji za uspešno zadržno delovanje. 10.) Odbor bo deloval glede izboljšanja živinoreje sporazumno in enopredno z obstoječimi živinorejskimi združenji.

Druza najvažnejša panoga kmetijskega gospodarstva je pridelovanje kme, ki tvori podlaga za uspešno živinorejo in poljedelstvo. Ito velja glede planarstva v planinskih okoliših. V ta namen bo odbor: 1.) deloval posredno in neposredno na tem da se polagoma regenerirajo travniki in pašniki v vseh višinskih legah. 2.) bo posredno in neposredno pospeševal povzgoj planarstva v planinskih okoliših. In 3.) pospeševal izboljšanje pridelovanja njevalskih živalskih krmil.

Sadlarstvo je zelo važna kmetijska panoga, ki zahteva razmeroma nametno investicijo kapitala in dela, a bi mogla racionalno izboljšana, donosati kmetovalcu sorazmerno največ čistega dohodka. To pano-

BEOGRAD 10.30: Reproducirana glasba. — 12.40: Koncert radio-kvarteta. — 13: Popoldanski koncert. — 20: Violinski koncert. — 21: Vokalno-igra. — 21.20: Poročila. — 21.30: Pevski koncert. — 22.30: Godba za ples. — ZAGREB 12.30: Reproducirana glasba. — 18.30: Božične pesmi. — 20.30: Koncertni večer. — PRAHA 16.30: Jazz. — 19: Zabaven program. — 20.15: Orkestralni koncert. — 21.15: Reproducirana glasba. — 22.20: Lahka godba. — BRNO 16.30: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 19.25: Reproducirana glasba. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert lahke glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 17.45: Glasbene pravilice. — 18.15: Komorna glasba. — 20.30: Dunajski pevski in operetni večer. — 22.30: Sluhotgra. — BERLIN 16.30: Koncert kvinteta. — 20: Mešan program. — 21: Zabaven večer. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Popoldanski koncert. — 18: Prenos cerkvenega koncerta. — 19.30: Prenos iz Stuttgarta. — 20.30: Sluhotgra. — 21.45: Zabaven glasbeni program. — LANGENBERG 17.30: Vечerni koncert Schubertove glasbe. — 20: Zabaven večer. — 23: Nočni koncert in ples. — STUTTGART 16: Prenos koncerta iz Frankfurta. — 19.30: Vesele pesmi. — 20.30: Prenos programa iz Frankfurta. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert radio-kvarteta. — 12.05: Opoldanski koncert. — 18: Koncert salonskega orkestra. — 19: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 20.15: Dramski večer. — Koncert lahke glasbe. — LONDON 19.45: Klavirski koncert. — 20.30: Orkestralni in pevski koncert. — 21.10: Prenos iz gledališča: opereta »Stari Heidelberg«. — 22.40: Mešan program. — 23.50: Nadaljevanje opere. — RIM 17.30: Popoldanski koncert. — 21.02: Dramski in koncertni večer.

go bo odbor pospeševal na naslednji način: 1.) prirejal bo praktična sadjarska predavanja in tečaje v vseh sadjarskih središčih, zlasti pa v oddaljenih in od prometa več ali manj odrezanih krajih. 2.) Skušal bo na več mestih uvesti sistematično zatiranje sadnih škodljivcev in boleznih. 3.) Delal bo na to, da ustanovi okrajno drevesnico za naraščajse potrebe okraja v svrhu regeneriranja starih sadovnjakov in obsaditve cest s sadnim drevjem.

Manj nujni ukrepi.

Da se izboljša pridelovanje šitarie, okupav in ostalih njevalskih sadežev, bo odbor pospeševal pozornost preskrbi okraja s prikladnim selekcioniranim semenjem.

V smislu zakona o pospeševanju kmetijstva (§ 80) bo odbor prirejal vsako tretje leto tekme kmetovalcev s tistimi pridelki, ki so v srezu najvažnejši. Ne glede na zgoraj omenjeno tekmo pa bo odbor prirejal hkrati tudi razstave odnočno seime vseh važnih pridelkov.

Odbor lo po možnosti pospeševal ustanavljanje in razvoj raznih kmetijsko-kulturnih, produktivnih in vnovčevalnih sadrug. Da se čim bolj razširi in poglobi strokovni kmetijski pouk, bo odbor po potrebi in možnosti prirejal strokovna predavanja in tečaje iz najvažnejših kmetijskih panog, predvsem iz živinoreje, pridelovanja kme, planarstva ter sadjarstva.

Sreski kmetijski odbor bo po možnosti podpiral razvoj kmetijskega nadaljevalnega šolstva.

Glede zatiranja rastlinskih škodljivcev in glivičnih boleznih, zavarovanja živine, zavarovanja zoper tobo in glede melioracij bo odbor sodeloval, v kolikor mu bodo to nalagali specijalni zakoni.

Rentabilnost naložb v državnih papirjih

Glede na skorajšnjo uvedbo kotacije obeh Blairovih posojil na naših borzah, se je v javnosti zanimanje za te obveznice se povečalo. Zlasti se publika zanima za rentabilnost naložb kapitala v obveznicah teh posojil. Rentabilnost naložb v naših državnih papirjih (Vojni škodi, Investicijsko posojilo in agrarnih obveznicah) se pri sedanjih tečajih giblje med 7,5 — 8,5 %. Pri računanju rentabilnosti pa ne smemo vzeti za podlago borznih tečajev, kajti na naših borzah se državni papirji trgujejo skupno z naraslo vrednostjo kupona, i jo je treba od dnevnega tečaja odšteti, če hočemo dobiti čisto vrednost obveznice. Poleg tega pa je treba zlasti pri obveznicah Vojne škode upoštevati, da je v tečaju upoštevana tudi možnost dobička pri amortizaciji in pri loterijskem žrebanju.

Kakor znano, se 15. februarja vsako leto vrši žrebanje obveznic Vojne škode za amortizacijo, pri čemer se izžreba okrog 25.000 obveznic (žreba se cele serije). Za izžrebano obveznico, ki stane danes okrog 435 Din, pa izplača država 1000 Din, iz česar rezultira znaten dobiček. Poleg tega pa se 15. januarja vsako leto vrši žrebanje na dobičke, ki jih je 188 in pri čemer znaša največji dobiček 500.000 Din, vsako drugo leto pa 1 milijon Din. Pri velikem številu obveznic se možnost dobička pri amortizaciji in možnost dobička izravna in znaša povprečno na eno obveznico 7—8 Din. Pri obveznicah Vojne škode je treba torej tudi odšteti od tečaja naraslo vrednost te promese, če hočemo dobiti čisto vrednost obveznice, ki je podlaga za rentabilni račun.

Pri obveznicah Vojne škode znaša trenutno narasla vrednost kupona od nom. 25 Din (glede na zapadlost 1. februarja) okrog 22,5 Din in narasla vrednost promese pa okrog 7,50 Din, tako da treba od borznega tečaja odšteti 30 Din, če hočemo dobiti čisto tečaj obveznice. Pri 7% obveznicah investicijskega posojila iz l. 1921 znaša trenutna vrednost polletnega kupona (ki zapade v plačilo 15. marca) 1,75 Din; amortizacijski dobiček pa ne pride v poštev, ker država vrši amortizacijo z odkupom na borzi (dokler je tečaj pod nominalo). Končno je treba pri 4% agrarnih obveznicah odbiti od borznega tečaja naraslo vrednost kupona (zapadlost 1. maja) v višini 50 par in vrednost promese od 50 par, tako da je treba skupaj odbiti 1 Din. Te čiste tečaje moramo sedaj primerjati s skupnim letnim donosom in obliki obresti in amortizacijskega dobička, ki znaša pri obveznicah Vojne škode 25 + povprečno 8 Din, pri investicijskem posojilu 7 Din, in pri agrarnih obveznicah 4 + 0,50 Din, nakar dobimo naslednjo rentabilnost:

tečaj	rentab.
2,5% Vojna škoda	435 — 405 = 8,1%
7% investicijsko pos.	85 — 83,25 = 2,1%
4% agrarne obvez.	52 — 51 = 2,1%
8% Blairovo posojilo	86,50 — 86,50 = 0,0%
7% Blairovo posojilo	77 — 77 = 0,0%

Iz gornje tabele je razvidno, da je pri sedanjih tečajih (za Blairova posojila so upoštevani tečaj koncem zadnjega tedna) rentabilnost najugodnejša pri obeh Blairovih posojilih, ker znaša preko 9% (Blairova posojila notirajo v dolarjih za 100 dolarjev no-

Vedno dobrodošle

so pod božičnim drevescem Elida kasete. Te kasete so kot ustvarjene za darila ter naredijo s svojo čudovito lepo ubrano vsebino, veselje vsaki ženi. Ne pozabite v Vašem seznamu za darila

ELIDA KASETE

minala brez narasle vrednosti kupona, zato predstavlja borzni tečaj čisto nakupno vrednost obveznice same, kateri se pri nakupu šele prišteje narasla vrednost kupona).

= Trgovine bodo v nedeljo odprte od 8. do 14. ure. Ban dravske banovine je izdal okrožnico, po kateri smejo biti na nedeljo pred Božičem (22. t. m.) odprte vse trgovine in obrtne obratovalnice, in sicer od 8. do 14. ure, kolikor za posamezne stroke po veljavni uredbah ni kaj drugega določeno.

= Zakon o visu je objavljen v »Službenim novniku« od 18. t. m. in bo stopil v veljavo 18. januarja prihodnjega leta.

Borze

19. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes promet nekoliko večji zlasti v devizah na Dunaj, Curih in Berlin. Narodna banka je intervenirala v vseh devizah, razen v Trstu in Budimpešti. Deviza na Dunaj je ponovno nazadovala od 7,9332 na 7,9315, deviza na London od 275,26 na 275 in deviza na Trst od 294,90 na 294,80.

Na zagrebškem efektornem tržišču je Vojna škoda danes vzile slabemu prometu obdržala skoro nespremenjene tečaje. Za aranzma je bila zaključena po 436 za februar pa je notirala 409 — 410,5 Investicijsko posojilo se je trgovalo po 85,5. agrarne obveznice pa so pri tečaju 52 denar ostale brez prometa. Med bančnimi vrednotami so bili zaključki samo v Unionbanki po 201 in v Jugobanki po 83. Med industrijskimi papirji se je Trboveljska zaradi ugodnih produkcijskih razmer dalje okrepila ter je bila zaključena po 465. V ostalem je bil promet samo še v Dravi po 270.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22,735. Berlin 13,48—13,51 (13,495). Brusel 7,893. Budimpešta 987,43—990,43 (988,93). Curih 1094,4—1097,4 (1095,9). Dunaj 791,65 do 794,65 (793,15). London 275. Newyork 56,23. Pariz 221,89. Praga 167,32. Trst 293,80—295,80 (294,80).

Zagreb. London 274,60 — 275,40. Newyork 56,13 — 56,33. Pariz 220,89 — 222,89. Milan 293,825 — 295,825. Curih 1094,4 — 1097,4. Berlin 13,48 — 13,51. Dunaj 7,9165 — 7,9465. Praga 166,92 — 167,72.

Curih. Zagreb 9,127. London 25,0925. Newyork 514,05. Pariz 20,25. Milan 26,9775. Madrid 71,10. Berlin 123,11. Dunaj 72,38. Praga 15,2675. Bukarešta 3,07125. Budimpešta 90,08. Sofija 8,72. Varšava 57,77.

Dunaj: Beograd 12,59—12,63. Berlin 169,88—170,35. London 34,6176—34,7175. Milan 37,125 do 37,225. Newyork 708,85—711,35. Praga 21,04128—21,12125. Curih 137,89—138,39. dinarji 12,43 do 12,49.

Effekti.

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljubljanska kreditna 124 den., Prastrediona 906 den., Kreditni zavod 170 den., Vevče 130 den., Ruše 250 — 260.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranzma 433—436, kasa 436—436, za december 436 do 436, za februar 409—410,50; investicijsko 85,25 do 86,50; agrarne 52 den.; bančne vrednote: Prastrediona 905—910, Union 905—910, Zemaljska 128 do 132, Srpska 157 den., Ljubli. kreditna 125 den., Jugo 83—84, Kredita 97—101. Počlo 16,50—17; industrijske vrednote: Nar. ženska 13—30, Na-

šička 1500 den., Gutmann 165—190, Slavetka 90 do 95, Slavonija 190 den., Drava 250—270, Sečuran 385—410, Brod vagon 130—140, Vevče 132 den., Dubrovačka 420—430, Oceanica 180—195, Trbovlje 463—467,50.

Blagovna tržišča

Živina

+ Živinski sejem v Ljubljani (18. t. m.). Na živinski sejem je bilo prignanih 125 konj, 50 volov, 88 krav, 12 telet in 114 prašičev za rejo; prodanih pa je bilo 24 konj, 23 volov, 20 krav, 6 telet in 92 prašičkov. Dagon je bil bolj slab kakor je to običajno vsaki drugi sejem v mesecu. Pri srednjem prometu so cene ostale v glavnem nespremenjene. Za kg žive teže notirajo (v oklepajih cene zadnjega sejma): voli Ia. 9,75 Din (9,75), voli II. 9 Din (9), voli III. 8 Din (8), krave debele 5,50 — 7 Din (5,50—7), krave klobasice 3—4,50 Din (3—4,50), tele 12,50—14 Din (12,50—14).

Les

+ Ljubljanska borza (19 t. m.). Tendence nespremenjena. Zaključenih je bilo 5 vagonov desk. Povpraševanje je za trame v različnih predpisanih dimenzijah, dalje za vsako množino suhih bukovi okroglice, za 2 do 3 vagona bukovi neobrobljeni ploho (27 mm. monte) in za več vagonov čistih testonov (od 19 cm naprej).

Žito

+ Žitni trg (19. t. m.). Po zadnji okrepitvi je pšenica na čičaški borzi večerj zopet popustila, in sicer za december od 122 in ene osminke na 121 in tri osminke centa. Enako je tudi danes na budimpeštanski borzi tečaj za mare nazadovao od 23,32 na 23,06. Na jugoslovenskem žitnem trgu je položaj ostal glede na daljno nejasno situacijo v glav. nespremenjen. Producenti so precej rezervirani in tudi zanimanje konuma je slabo. Za koruzo je razpoloženje bolj mlačno. Kupčija je v koruzi še slaba, ker blago še ne zdrži daljšega prevoza. Izvažajo se predvsem v Italijo. Vendar je bilo baš zadnje dni na meji več vagonov zavrnjenih, ker se je blago spotoma pokvarilo.

+ Ljubljanska borza (19. t. m.). Tendence za pšenico mirna, za koruzo in ovce komaj stalna. Zaklj. je bilo 1 in pol v. koruze. Nudi se pšenica (slovenska postaja, mlevska tarifa, plač. 30. dni): baška 70 kg 245 — 247,5; 78 kg 242,5 — 245; 77 kg 238,5 — 240,5; aremska 77 kg 235 — 237,5; slavonška 77 kg 227,5 — 230; meška: 0: franco: Ljubljana 370—375; koruzo: baška umetno sušena 185 — 187,50 po mleviski tarifi 180—182,50, česu primerno suha 157,50 — 160; jčmen: baški 63-64 kg 187,5 — 190; oves: baški 192,5 — 195.

+ Dunajski borza za kmetijske proizvode (18. t. m.). V skladu s pričakovanimi ameriškim in budimpeštanskimi tečaji je bila tudi na dunajski borzi temeljna tendenca priaznejša, vendar promet ni bil znaten. Jugoslovenska ptiška pšenica se nadi za december po 1,36 Kč ex šlep Dunaj. V koruzi je tendence ostala nespremenjena. Uradno notirajo vključno prometni dvak in carina (co Dunaj): pšenica: domača 31,75—32,50, madžarska ptiška 37-38,50; rž: marchfeldska 25,75—26,25; koruzo: nova podunavska 20,25—21, Moka 0: v trgovini na debelo: domača 60—62, madžarska 50—61, jugoslovenska 55,50—57.

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 19. decembra 1929.

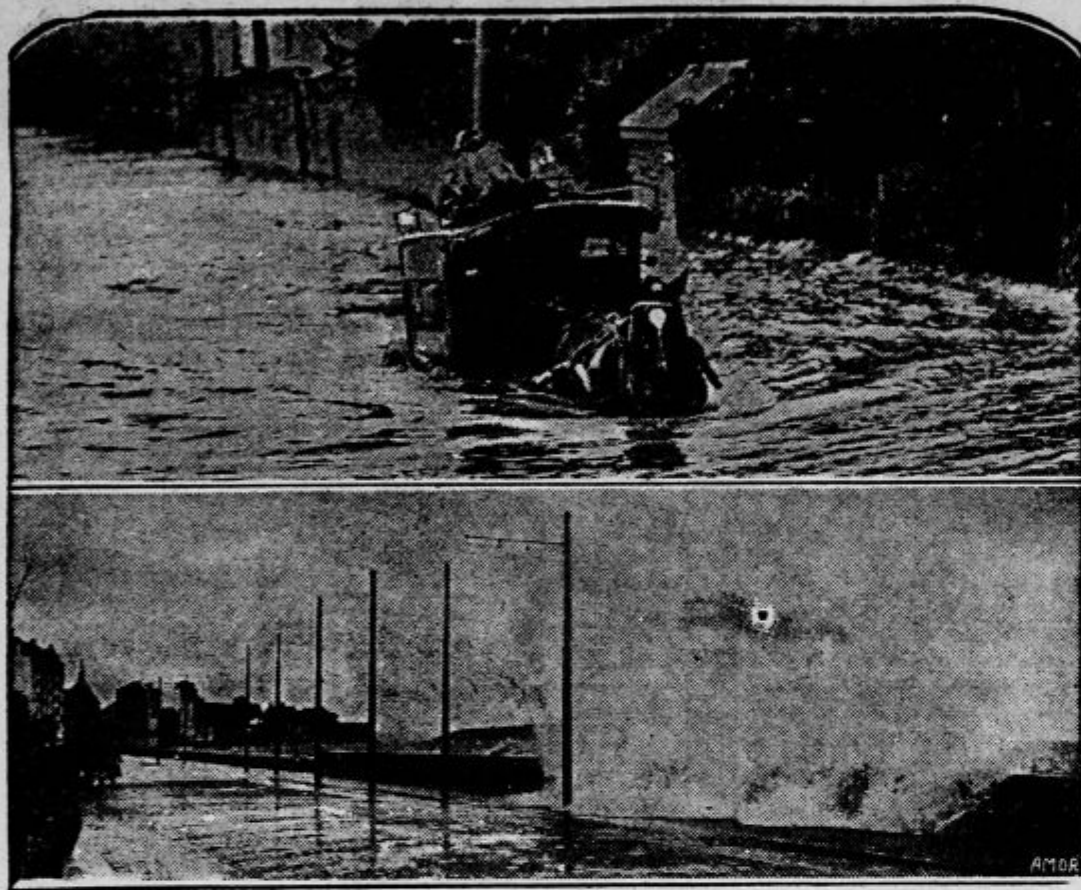
Višina barometra 808,8 m

Kraj	Cas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra in brzina v m in sek.	Padavine
Opazovanja						
Ljubljana		775,7	-0,2	60	ENE 12	10
Maribor		774,4	-1,0	61	N 10	10
Zagreb		774,1	0,0	61	NE 14	10
Beograd		771,6	-2,0	98	NNE 2	7
Sarajevo						
Dunaj						
Skopje		766,3		70	NW 6	10
Spliti		764,2	20	45	NE 14	7

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 0,6, najnižja -1,0. Solnce vzhaja ob 7,34, zahaja ob 16,20, luna vzhaja ob 21,1, zahaja ob 11,23. Dunajski vremenska napoved za petek:

Iz življenja in sveta

Viharji in poplave v Zapadni Evropi

Viharji, ki so divjali te dni v Zapadni Evropi, zlasti na Angliškem in Francoskem, so povzročili veliko škodo, tem bolj ker so bili združeni s poplavami. Slika zgoraj predstavlja poplavo v mestu Trehalodn v angleškem Walesu, spodnja pa preplavljenno nabrežje v Saint-Servanu na Bretonskeu.

Suženstvo še ni iztrebljeno

Angleška prosvetna delavka lady Simon je nedavno izdala knjigo, v kateri opisuje suženstvo, ki v raznih krajih Azije in Afrike še vedno obstaja, da si je nadelo kako nedolžno krinko. Najbolj razširjen način suženstva je na Kitajskem zelo običajna prodaja otrok. Siromaki prodajajo svoje otroke bogatašem in otroci jim potem služijo brezplačno do dovršenega dvajsetega leta, ko jim gospodar vrne svobodo. V goratih državah Indije pa je suženstvo še popolnoma pravna uredba in doslej je ni bilo mogoče zatreti, ker je od nje odvisno blagostanje vladajočih slojev. V angleški koloniji Sierra Leone, v zapadni Afriki, pa je vlada šele nedavno in z največjim trudom odpravila ta sramotni in brezpravni položaj nesrečnih črncev.

Posebno slabo pa je v tem oziru v Abesiniji, koje duhovništvo podpira

na vso moč trgovino s sužnjem in utemeljuje suženstvo s sklicevanjem na sv. pismo stare zaveze, češ da je sam Bog ustanovil suženstvo. Naravnost obupne pa so razmere v Liberiji. Ta republika je bila osnovana ravno z namenom, da nudi pribežališče osvobojenim črnim ameriškim sužnjem, zdaj pa so sinovi nekdanjih osvobodilcev uvedli sami suženstvo nad svojimi črnimi soplemenjaki. V Liberiji je vsak peti človek brezpraven suženj, njihovi gospodarji pa so rodbine onih črnih osvobodilcev, ki jih je Amerika naselila na svobodni afriški zemlji. Tudi v Arabiji je po podatkih lady Simonove še mnogo sužnjev, vrhu tega pa so v nekulturnih deželah odnosi med gospodarjem in delavcem tako slabi za slednjega, da se skoro nič ne ločijo od suženstva. Vseh sužnjev ceni pisateljica na kakih 6 milijonov duš.

Ovce ne potrebujejo vode

Zanimiv poskus z ovcami je napravila živorajska farma Graaf Reinet južno-afriške vlade. Pred tremi leti je ravnateljstvo živorajske postaje izpostavilo preko 800 ovac v sosednji pokrajini, ki je popolnoma brez rek, potokov, izvirkov in mlak. Ovce so bile v tej brezvodni puščavi več kakor tri leta, pa niso poginile. Hranile so se samo z oljnatimi tropinami in z osatom, ki edini uspeva v teh brezupnih krajih. Izkazalo se je, da so se ovce naučile obstati brez vode, kajti mnogo ovac ni hotelo niti pokusiti vode, ko so celo čredo premestili zopet v obvodno pokrajino. Pri tem pa ni meso čisto nič izgubilo na svojem okusu in tudi volna ne na svoji kakovosti. Na temelju te izkustev bo živorajska postaja napravila pašnike za ovce v vseh suhih krajih, ki so jih ljudje doslej smatrali za živinorejo neprimerne.

Darilo tordke Dražo Schwab

svojim odjemalcem

od 18. do 31. t. m. 15% popust na vse oblačilne predmete

Obsojen, da ne sme posecati kinematografov

Na Dunaju so obsodili nekega Karla Cipriana, ki je izvršil več vlomov in tatvin. Obtoženec, ki šteje šele 18, je priznal, da so mu dali pobudo za zločinško udeleževanje detektivski filmi, ki jih je redno gledal. Sodnija je Cipriana pogojno obsodila na 5 mesecev ječe. Ta kazen se mu odpusti, če ne bo 3 leta obiskal nobene kinematografske predstave. Če pa se izkaže, da je prelozil Ciprian svojo obljubo, bo romal takoj v ječo.

Naročilnice za srečke

drž. razredne loterije, smo priložili današnji »Domovini«, da omogočimo vsem pravočasno in enostavno naročitev srečk. Na srečke 19. kola bo zopet razdeljenih mnogo milijonov dinarjev in je pametno, da si vsakdo kupi vsaj eno srečko. Sreča ne pride sama; treba je zanj kaj storiti. I. Zrebanje se bo vršilo 16. januarja 1930.

Ne odlašajte!

Kmalu bodo razprodane.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Sovjetski index librorum prohibitorum

Kakor v Vatikanu, sestavlja tudi v Moskvi poseben odbor vsako leto listo »prepovedanih knjig«. Seveda ne upošteva ta indeks v inostranstvu natisnjenih knjig, ker so itak prepovedane za sovjetsko področje. Prepoved se nanaša samo na domače založbe, ki včasih karkoli zagrešijo zoper marksizem, da si jih vodijo komunisti. V indeksu se delijo vse knjige v »priporočljive, dovoljene in nepriporočljive«. Slednje so prepovedane za vse knjižnice. Letos je najbolj pridna Državna založba (Gosizdat) ki je natisnila samo 5 % prepovedanih knjig. Pri založbi »Priboj« znašajo 49 % (med njimi je znani A. Marienkov »Roman brez laži« z Jeseninovo življenjsko zgodbo), a pri »Moskovski pisateljski zadrugi« celo 59 % (Nikandrova »Ljubzen na sejmu« in dr.) V splošnem je prenovljena polovica vse književne produkcije in tudi pri dovoljenih knjigah venomer srečamo pripombo: »socialno manj pomembno delo«.

Nič več

dolgočasnih večerov!

Dobro čtivo za zimске večere sta reviji »Domači prijatelj« in »Naš obzorje«. Eno številko Vam pošlje uprava v Ljubljani 291. zastoji.

Obglavljeni Budha

Vsako leto romajo množice vernih Kitajcev na visoko goro Tatum v deželi Sarsi, da se poklonijo številnim, v skalo vrezanim podobam Budhe. Ti reliefi so dobro znani vsem umetnostnim zgodovinarjem, ker so med najstarejšimi spomeniki Sredinske dežele. A letos jeseni je nenadno kupil neki strokovnjak glavo enega od tatunških Budh pri starinarju v Pekingju. Takoj je udaril plat zvona in so poslali v Sarsi izvedence. Ugotovili so, da je obglavljenih vseh 96 izklesanih Brdh. Poizvedovanja so ugotovila, da je zarezal zločin neki kitajski častnik. Majnika t. l. je prišel s četo vojakov, nanadil duhovnike in romarje ter obglavil kipe. Našli so do zdaj samo eno glavo. Nihče ne ve, kje so ostale. Na brž se ne bodo povrnila nikoli na svoj prostor in se zdaj nahajajo izven Kitaja pri ameriških ali tudi evropskih ljubiteljih starin...

Čudna dobrota

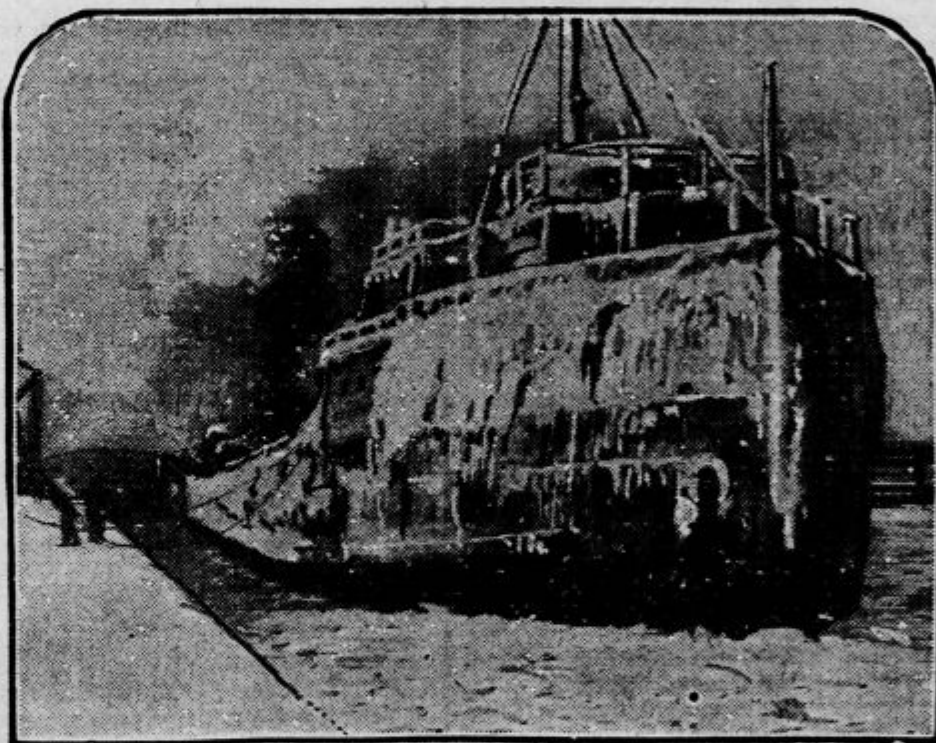
Milijonar Edward Stottsbury iz Filadelfije je ustvaril orkester s 50 glasbeniki, ki bodo redno koncertirali — za kaznjence po mestnih ječah. Na sporedu prvega koncerta so bili primerni »priporočili« iz oper »Faust«, »Arfoditi« in »Kraljica Fiameta« ter odlomki iz »Ubeglega jetnika«, »Andréja Chéniera« in slično.

Manofin

nova idealna pasta. Je najboljša sredstvo za čiščenje rok, se ne prime kože, ampak napravi mehko in belo roko.

Doza po Din. 8.— in 12.—

Dobavlja in prodaja glavno zastopstvo MANOFINA L. Svetec, Novo mesto V Ljubljani: Drogerija Gregorič, Prešernova ulica. Parfumerija Strmol, Pod Tranča.

Zima se je pripeljala z ladjo

Zadnje dni je pritisnil v vzhodnem Atlantiku takšen mrz, da so prihajale v francoska pristanišča ladje odete čez in čez z debelo ledeno plastjo, kakor nam kaže tudi goreča slika.

Nemška okloprica

Londonka revija »Bojne ladje« priobčuje zanimive podatke o novi nemški oklopnici, ki je bila letos zgrajena v soglasju z vsemi določbami versajske pogodbe. Je samo 10.000 ton velika, ker so večje ladje Nemčiji prepovedane, a vendar se bo lahko kosala z največjo angleško oklopnico (35.000 ton) in je še močnejša! Ima namreč deset 11-colskih topov namesto 6-8 in lahko prevozi 52 km na uro, dočim znaša brzina »Nelsona«, najnovejše angleške ladje samo 48 km. Razen tega je zgradila Nemčija sijajne podmornice, ki se lahko potopijo 140 m globoko.

Ondulacija pred francosko akademijo

V eni izmed svojih zadnjih sej je francoska akademija priznala veljavnost besede »ondulation« ter jo vnesla v slovar francoskega jezika. Akademski starši nekam počasi cepljajo za življenjem, ko so šele sedaj priznali obstoj besede, označujoče poslabšanje las v obliki malih valov. Zenske vsega sveta so to besedo že davno priznale in tako ni 40 nesmrtnikom preostalo drugega, kakor priznati izvršeno dejstvo in odobriti besedo, ki bi se bila sicer takisto rabila vsesplošno tudi brez blagoslova akademije.

Božič je blagdan ljubezni,

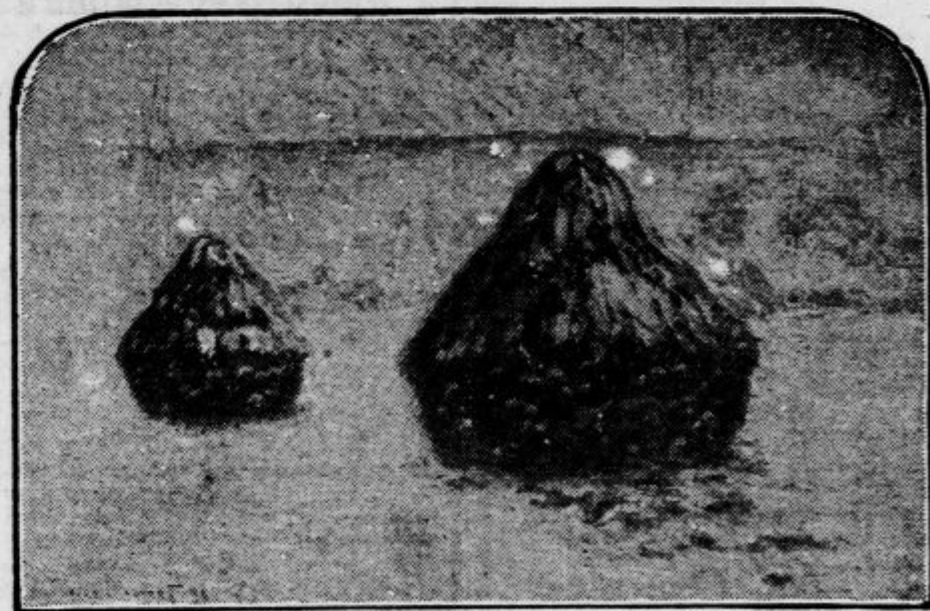
najsrčnejši blagdan rodbine, ki vzbuja nado na lepo in veselo bodočnost. Saj največja sreča je prirediti drugemu veselje, lastno veselje deliti z drugim, drugega osrečiti. Najlepši izraz tega blagdana so medsebojni darovi.

Kot božični dar, Ovomaltine, ki je izvor moči in zdravja, ne povzroči samo veselja nego tudi mnogo doprinese k ohranitvi zdravja in povzročanju telesne moči.

Poklonite svoji rodbini Ovomaltine, ki v to svrhu prihaja v izrednem božičnem ovitku v promet.

Ovomaltine je ljubezni in za zdravje koristen božični dar.

Cena ovočka 100 gr Din 18.50, cena ovočka 250 gr Din 35.25.

Slika vredna 260.000 frankov

Na javni dražbi v Parizu je kupil te dni bogat zasebnik znano sliko francoskega mojstra Claudea Moneta »Kope« in je dal za njo okroglo pol milijona v našem denarju.

15.000 nezakonskih otrok

Po 10-letni okupaciji so zapustili angleški in francoski vojaki Porepje. A na Nemškem je ostalo 15.000 njihovih nezakonskih otrok. Kot deca nemških mater, bodo nemški državljani. Milijonsko prebivalstvo okupirane dežele se veseli odhoda tujih čet. A za 15.000 otrok nomeni ta dogodek izgubo očeta in podpor. Samo v posameznih, redkih slučajih bodo skrbeli vojaki za svoje otroke ali sklenili zakon z Nemkami. Vrnisanje razburja nemško javnost. »Rensko-vestfalska ženska liga« je sklenila, da se potegne za zapuščene otroke. Ne more sicer prisiliti Francozov in Angležev, da bi se poročili z materami svojih otrok, a meni, da morajo vsaj prispevati za njih vzdrževanje. Tu pa so razne težave vmes. Očetje večkrat odklanjajo očetovstvo kot nedokazano. Po francoskih zakonih je sploh prepovedano iskati nezakonskega očeta. Če ne

prizna kdo prostovoljno očetovstva, ni ma tudi nobenih dolžnosti napram otroku. In za angleške vojake še vedno velja stari zakon o »zunanjih otrocih«: če so rojeni v kolonijah ali v tujini, nima oče, ki brva na Angleškem, nobene brige za otroka. Vendar pa je našla nemška Liga druge pravne razloge, ki omogočajo tožbe zapuščenih mater. V več slučajih so zapeljali francoski in angleški vojaki nemške žene z obljubo, da jih bodo poročili. Slično prelomljeno obljubo kaznujejo enako francoski kakor angleški zakoni. Liga sedaj zbira podatke in bo potem po svojih zastopnikih vložila tožbe za alimente. Število teh tožb bo znašalo vsakogar več tisoč.

NOGAVICE ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato 13 najcenejši

Usodna cigareta

V Miamiu (Florida) se je zrušilo ameriško vojno letalo. Kot prvi je prišel neki Mehikanec. Hotel je potegniti ranjene letalce izpod letala in je vrgel svojo gorečo cigareto naravnost v bencinsko mlako okoli razbitega tanka. Takoj je nastala eksplozija in oba letalca sta poginila v ognju.

To je pravi zavoj priznanih

»Bayer«
**ASPIRIN-
TABLET**

izrednih blažilk bolečin.
Zahtevajte samo originalni zavoj »Bayer« z modro-belo-rdečo banderolo.

Usta i grlo

no najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezní v naše telo. Pri bolezní grla, hripavosti, nebuli, so neobhodno potrebne okusne ANA-COT-PASTILE dra. Wandera.

Dobro vaje se v vseh lekarnah. Varujte se pre-paratov, ki v poslednjem času posnemajo Anacot-pastile!

Sport

Dunajski Wacker v Ljubljani

Pogajanja med Lirijo in dunajskim profesionalnim klubom Wackrom so bila definitivno zaključena. Renomirano profesionalno moštvo bo v nedeljo gostovalo v Ljubljani, kar pomeni za Ljubljano prvo vrsto sportno sezono. Wacker bo nastopil v najmočnejši postavi: Cart-Hauswirth, Jestrab-Bossak, Dumsor, Urbanek-Uher, Danis, Horvath, Windtner, Wackhofer; rezorvi Tax in Freiburger. Vratar Cart je eden najboljših vratarjev Dunaja in je že opetovano nastopil v reprezentančnem timu Avstrije. Backovska dvojica Hauswirth in Jestrab je znana po svoji sigurnosti in odličnosti. V krilski vrsti je posebno omeniti neumornega srednjega krila Dumsorja, ki ima izvrsten pregled in je poleg Urbaneka največja opora moštva. Najboljši del moštva je napad, ki ima niš manj kot tri večkratne avstrijske internacionalce. Najpopulamejši je brez dvoma vodja napada Horvath, bivši napadalec Rapida. Horvath je najbolj priljubljen igralec na Dunaju in si avstrijske reprezentance brez njega sploh ni moglo

misliti. Nemalokrat je pripomogel Avstriji do velikih uspehov. Poleg izredne tehnične sposobnosti, ga čudi naravnost neverjetna marljivost in borbenost. Kljub majhni postavi se neustrašeno bori tudi v največji gneči in spravlja nasprotnika do obupa. Desna stran napada je izvrstno vigrana dvojica, ki s svojimi elegantnimi kombinacijskimi potezami brez truda preigra vsakega nasprotnika. Znan je posebno Danis, ki slovi kot eden najboljših strelcev Dunaja. Leva stran Windtner-Wackhofer je zelo prodorna in znana po svojih bombnih strelh. Tax, ki tudi igra krilo je izreden tekač in dribler. Wacker je bil vedno najboljši reprezentant dunajske šole v inozemstvu. Njegov največji uspeh v jesenski sezoni je zmaga nad slavito praško Sparto 5 : 3.

Lirija si je navno za zaključek sezone izbrala najmočnejšega protivnika. Njena naloga je težka. Po lepih uspehih, v katerih je pokazala sijajno formo, je pričakovati napete borbe. Neki znan naš sportnik, ki je videl v zadnjem času vrsto dunajskih prvenstvenih tekem in je opazoval moštvo Lirije v zadnjih tekmah, je izjavil, da je Lirija s tako igro lahko kos vsakemu dunajskemu moštvu. V koliko je njegova izjava točna, bo pokazala nedeljska tekma.

Smučarski tečaj. Smučarski klub Ljubljana prireja v Planici stalne smučarske tečaje za začetnike in izkušenejša smučarje. Tečaji so enotedenski in pričenjajo s vsakim ponedeljkom. Tečaje vodi absolvent Hanssenovega olimpijskega treninža. Učeni na enotedensko vežbanje znaša 60 Din. — Klubeka koč v Planici je oskrbovana. Oni klubovi člani in prijatelji kluba, ki žele na Sveti večer in Silvestrovo prebiti v klubovi koči, naj se javijo pri g. Kürnerju v trgovini Gorec.

SK Kranj. Redni občni zbor se vrši v soboto dne 21. t. m. ob 20. uri v restavraciji Use-

Cudovite uspehe dosežete z liker-esenci, ki so pripravljene za domačo izdelavo naj-finejših likerjev ter najboljšega ruma.

Dobite jih v drogerijah Kanc Ljubljana in Kanc (Wolfram) Maribor. 15723

nik, Borštnikov trg. V slučaju nesklepnosti se vrši pol ure pozneje nov občni zbor ob vsaki udeležbi članov. Občnega zbora se imajo brez-pogojno udeležiti vsi aktivni člani. — Predsednik.

SK Svoboda. V nedeljo dne 22. t. m. redni občni zbor ob 9.30 uri v prostorih Delavske zbor-nice s naslednjim dnevnim redom: 1. poročilo tajnika, 2. poročilo blagajnika, 3. poročilo nad-zorskega, 4. volitev novega odbora, 5. skajalnost.

ASK Primorje. Plesna vaje v nedeljo 22. t. m. na dan sv. Stefana, 26. t. m. in v nedeljo 29. t. m. ob 15. uri v belih dvorani Unions.

ASK Primorje. Danes ob 20.30 se vrši v dunaj-skem salonu kavarni Emona I. sestanek prirediteljskega odbora. — Naproseni so vsi delavci, pri-jatelji in člani kluba da izvolijo istemu pri-slovstvu. — Predsednik.

Sportno društvo Lirije. Ako bo sedenje vreme trajalo dalje, bo odpravljeno sportno društvo Lirije v soboto ali pa najkasneje v nedeljo. Z iz-odložitvijo sezonskih vstopnic se prične v soboto popoldne na drsališču. Cene sezonskih vstopni-cam ostanejo iste kakor lani. Ob nedeljah in praz-nikih dopolnje ter pri sportnih in zabavnih prireditvah sezonske vstopnice niso veljavne. Dr-sališče je že popolnoma urejeno ter bo kakor pre-jšnje leta v vsakem oziru prvovrstno oskrbovano.

SK Lirija (iz tajništva). Gimnastične vaje za dame v tedenski tedni odpradejo.

Ljubljanski sportni klub javlja svojim članom, da se za danes 20. t. m. sklicani redni občni zbor za leto 1929. odgodi na petek, 10. januarja 1930. ob 20. v restavraciji Činkote s izjemnim dnevnim redom. — Odbor.

SK Lirija (smučarska sekcija). Danes v petek 20. t. m. ob 19. uri v celovadnici Srednje tobične

šole (vhod Goropova ulica) sestanek smučarske sekcije. Prosi se polnočevilne udeležbe. — Na-čelnik.

VREMENSKO POROČILO

Koča v Planici 1108 m. dne 18. t. m.: Smuka mogoča malo od Slatine dalje. Pri koči in od koče dalje je zapadlo na staro 20 cm podlago 8 cm pršča; temperatura pod ničlo, smuka idealna.

Najpopolnejši in najcenejši aparat za mo-ženje, poslednji aspeh nemške industrije. Muller Co., Beograd, Obiljež vasa br. 15. Telef. 33-01. 201a

Kožuhasta volna

najfinejša za sport. Tudi so došli mo-dernejši in snirna vzorci za preproge, kakor tudi volna v vseh barvah.

TONI JAGER

Ljubljana, Dvorni trg 1.

Naznanilo!

Od danes dalje skozi vse praznike do preklica se toči čez ulico 1 Din cenejše po litru. GOSTILNA PRI TRATNIKU, Ljubljana, Sv. Petra cesta 25. 17020

Za Božič prodajamo po znižanih cenah

Za dame:

Damske plašče
Krasne pletene jopice
Baržunaste obleke
Fino damsko perilo
Nogavice
Rokavice
Modno šale

Za gospode:

Krasna izbira kravat
Srajc
Benger tricot perila
Nogavic
Rokavic
Gamaš
Vol. šale itd.

po jako nizkih cenah edino te pri

IGN. ŽARGI

Ljubljana, Sv. Petra c. 3 in 11.

Naročajte

JAKOPIČEV ZBORNİK

ZA BOŽIČ PO ZNIZANIH CENAH!

volnene nogavice

zimske rokavice, bluze, svilene šerpe, svilene in batist perilo, predpasniki, parfumi in ve-liko izbira damskih torbic.

zimsko perilo

BENGERJEVO (Dr. Jägerovo) za gospode in dame »BIBANA« majice, hlačke in kombinize

pletenine

za dame, gospode in otroke v krasni izbiri in globoko ZNIZANI CENI

moške srajce

bela in v najnovejših vzorcih, kravate, na-ramnice, gamaše, volneni šal, žepne robce, razne nogavice, dokolenice, listalce itd.

pri trvdki **Miloš Karničnik** LJUBLJANA Stari trg 18

Najlepše darilo za božič

Briljantni prstani, slane moderne gravirane li-roke zapeljivost, njeni, veržice, oboki, srebrne doze, jedilno orodje. — Precizne ure »Schaff-hausen«, »Omega«. Velika izbira, ogleda si zaloge. — Znanost popst.

IVAN PAKIŽ, Ljubljana,

Pred Škofje 15.

Obvestilo.

Čast nam je opozoriti naše cenj. odjemalce, da

g. Julij Jančigar
Ljubljana, Dunajska c. 17

ni več pooblaščen

da za našo firmo vrši inkaso in prodajo,

zato, ker smo omenjenemu odvzeli zastopstvo naše tvrdke.

Našega novega zastopnika Vam bomo pred-stavili istim potom v najkrajšem času.

Prosimo cenj. občinstvo, da nam tudi nadalje ohrani naklonjenost in zaupanje, a mi bomo skr-beli, da naše cenj. odjemalce tudi v bodoče v vsa-kem pogledu, kar najbolj, zadovoljimo.

Z odličnim spoštovanjem

CENTRALA, trgovina manufakture

Zagreb,

Amruševa ul. 3.

Za Božič! nudi najinejša in izbrana buteljna in namizna vina

po zmernih cenah Prva južnoštajerska vinarska zadruga r. z. z. o. z. v CELJU

Mednarodni svet
črnišnje Ljubljana

Naznanjava, da nama je usoda ugrabila v cvetju let najinoga ljubljene, edinega sina, oziroma brata, go-spoda

Ivana Kozjeka

krojaškega pomočnika

v četrtak, dne 19. t. m. ob 1. uri popoldne, prevideno-ga s tolažili sv. vere.

Na njegov zadnji dom ga spremimo v soboto, dne 21. decembra 1929, ob 3. uri popoldne, od doma ža-losti, Celovška cesta šte. 63, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 19. decembra 1929.

ANA KOZJEK, mati. ANICA, sestra-učiteljica.

Razpis tajniških služb.

Z nastopom 1. februarja 1930 razpisuje se mesto tajnika za Okrajni cestni odbor vranski na Vranskem, kateremu se poveri telkom leta tudi še mesto tajnika za Občinski urad trga Vransko in Posojilnice na Vranskem.

Plača po dogovoru. — Prošnje z običajnimi prilogami in spričevaji o poprejšnjem službovanju in o usposobljenju za troje mest je vlagati potom pošte v zapечатanih ovitkih na županstvo trga Vransko do 31. decembra 1929.

Tretorn

vrhnje čevlje
in snežne čevlje

danes vsakdo kupuje, ker je postala ta znamka radi svoje odlične kvalitete in eleganti-ne fazonne ljubljencev vsega sveta.

Zahtevajte samo »TRETORN« vrhnje in snežne čevlje

17081

Julijana Sterna sporoča v svojem in v imenu sorodni-kov vsem prijateljem in znancem, da se je Bogu vse-mogočnemu danes dopadlo poklicati k sebi mojega preljubljenega soproga ozir. brata in strika, gospoda

Jurija Sterna

hišnega posestnika in cerkvenega ključarja

V visoki starosti 77 let je zaključil vdan v božjo voljo in previden s sv. zakramenti svoje vzorno življe-nje, posvečeno Bogu, delu, svojcem in ljubezni do siro-mašnih.

Pogreb nepozabnega se bo vrši dne 21. decembra t. l. ob pol 3. uri popoldan iz hiše žalosti Tatenbachova ulica 20 na pokopališče frančiškanske župnije.

Maribor, dne 19. decembra 1929.

Brez posebnega naznanila.

Samostojno korespondentinjo

za nemški in srbohrvaški jezik sprej-me velebanka v Beogradu za svoj tr-govinski oddelek. Prednost: znanje še kakakega jezika in obeh stenografij. Ob-širne lastnoročne ponudbe s prepi-si spričeval poslati na Jugomosse, Beo-grad, Terazije 25 pod »Verzizana 575«.

Strojevodjo

za žago na sedem polnojarmenikov v Sloveniji iščemo za takojšnji na-stop. Oferte z oznako zahtevkov sub A. Šutej, Zagreb III., poštni pretnac 10. 16851

Za pod božično drevesce
priporočamo našo bogato izbiro zelo prikladnih daril

kakor:

Razno modno blago za obleke in plašče
Fine modne barhente in baržune osobito najfinejše znamke »Linden«
Velour, šifon, razno svilo
Šifone in batiste od Din 9— naprej
Barvaste batiste za damsko perilo
Cefirje za moško perilo
Garniture za spalnice in jedilnice
Preproge za divane iz pliša, volne in svile
Vsakovrstne posteljine odeje
Preproge, predposteljnice
Erotrine in platnene brisače
Linolej na meter in odmerjen
Platneni in batistasti žepni robci
Največja izbira zastorov itd.

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Banyai-preproge, čista volna, nalceneise

vezlane preproge, domači izdelek, se dobiva v vseh boljših trgovinah

Inserirajte v „Jutru“

